

WYKONANIE BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO ZA 2019 ROK

1. Poziom wykonania samorządowych budżetów

Jednostki samorządu terytorialnego województwa dolnośląskiego (165 gmin, 26 powiatów, 4 miasta na prawach powiatu i województwo samorządowe) zrealizowały w 2019 r. łącznie dochody w wysokości 20 923,7 mln zł i wykonały wydatki w wysokości 20 805,4 mln zł. Wykonane dochody były o 1 760,7 mln zł, a wydatki o 823,9 mln zł wyższe od wykonanych w 2018 roku. Dynamika wzrostu dochodów JST wyniosła w regionie 9,2% i była niższa od ustalonych średnich dla wszystkich JST w kraju (10,6%), a dynamika wydatków JST wyniosła w regionie 4,1% i również ukształtowała się na poziomie niższym niż średnia dla JST w kraju (8,0%).

Wzrost dochodów dolnośląskich JST w 2019 r. był wynikiem wzrostu dotacji celowych (o 15,4%), wzrostu subwencji ogólnej (o 8,7%) i dochodów własnych (o 6,5%). Wzrost wydatków dolnośląskich JST spowodowany był głównie wzrostem wydatków bieżących (o 11,3%), przy znacznym zmniejszeniu wydatków majątkowych (o 21,1%), głównie poprzez spowolnienie tempa inwestycji (spadek wydatków inwestycyjnych o 24,2%).

Plany dochodów uchwalone w budżetach dolnośląskich JST zostały wykonane w 99,4%, a plany wydatków w 94,0%. Stopień wykonania samorządowych budżetów w regionie ukształtował się niemal identycznie jak średnia w kraju, która dla dochodów wyniosła 99,0%, a dla wydatków 93,4% planowanych wielkości. Plan dochodów nie został w pełni zrealizowany w budżetach 126 jednostek (112 gminach, 12 powiatów, 2 miastach na prawach powiatu). Na niepełne wykonanie planu wydatków ogółem oddziaływało wykonanie planu wydatków bieżących w 96,1% i planu wydatków majątkowych w 85,1% (kwotowo, odpowiednio, o 711,7 mln zł i o 614,9 mln zł niższych niż planowane).

Analiza stopnia wykonania planu dochodów i wydatków w budżetach jednostek poszczególnych szczebli wskazuje, że województwo samorządowe oraz miasta na prawach powiatu zrealizowały dochody na poziomie wyższym niż planowane — odpowiednio 102,9 i 100,9%, przy realizacji wydatków na poziomie odpowiednio 98,4% i 95,9%. Realizacja planu dochodów i wydatków w budżetach samorządów lokalnych ukształtowała się na poziomie niższym niż planowany i wyniosła: w powiatach — 99,6% i 93,6%, w gminach — 98,0% i 92,5%.

Wykonanie planu dochodów na poziomie wyższym (o 5,4 punktu proc.) niż wykonanie planu wydatków pozytywnie oddziaływało na poprawę wyniku i zmniejszenie łącznej kwoty deficytu w stosunku do kwot określonych w uchwałach budżetowych. W 2019 r. budżety dolnośląskich JST zamknęły się zbiorczo nadwyżką — w wysokości 118,3 mln zł, przy planowanym deficycie w wysokości 1 083,3 mln zł. Na taki wynik wpłynął odnotowany ujemny wynik budżetów gmin w wysokości 10,4 mln zł i budżetów miast na prawach powiatu — 42,4 mln zł oraz dodatni wynik w budżecie województwa samorządowego — 65,7 mln zł i budżetów powiatów — 105,4 mln zł.

Z danych publikowanych na stronach Ministerstwa Finansów wynika, że w 2019 r. budżety jednostek samorządu terytorialnego w Polsce zamknęły się zbiorczo deficytem w wysokości 1 701,9 mln zł (przy planowanym deficycie w wysokości 18 433,1 mln zł), a liczba jednostek z deficytem zmniejszyła się do 1180 (w 2018 r. deficyt dotyczył 1991 jednostek).

Poziom wykonania dochodów i wydatków oraz wynik realizacji budżetów dolnośląskich JST w 2019 r. przedstawia tab. 1.

Tabela 1. Dochody i wydatki oraz wynik budżetów dolnośląskich JST w 2019 r.

Wyszczególnienie	Dochody			Wydatki			Wynik budżetu				
	plan	wykonanie	procent wykonania planu	plan	wykonanie	procent wykonania planu	per saldo [tys. zł]	deficyt		nadwyżka	
	[tys. zł]	[tys. zł]		[tys. zł]	[tys. zł]			[tys. zł]	liczba JST	[tys. zł]	liczba JST
JST ogółem	21 048 801	20 923 689	99,4	22 132 123	20 805 407	94,0	118 282	-347 459	89	465 741	107
Gminy, z tego:	10 746 067	10 534 163	98,0	11 405 098	10 544 527	92,5	-10 364	-261 265	82	250 901	83
– miejskie	3 364 013	3 256 228	96,8	3 566 080	3 255 729	91,3	499	-83 125	15	83 624	16
– wiejskie	3 380 342	3 353 845	99,2	3 574 382	3 309 805	92,6	44 040	-65 944	37	109 983	41
– miejsko-wiejskie	4 001 712	3 924 090	98,1	4 264 637	3 978 993	93,3	-54 903	-112 196	30	57 293	26
Powiaty	2 413 874	2 403 409	99,6	2 454 675	2 297 990	93,6	105 419	-9 746	5	115 164	21
Miasta na prawach powiatu	6 741 822	6 805 819	100,9	7 139 634	6 848 258	95,9	-42 439	-76 448	2	34 009	2
Województwo samorządowe	1 147 037	1 180 298	102,9	1 132 716	1 114 631	98,4	65 667	0	0	65 667	1

Wyniki realizacji budżetów JST za 2019 rok wskazują, że:

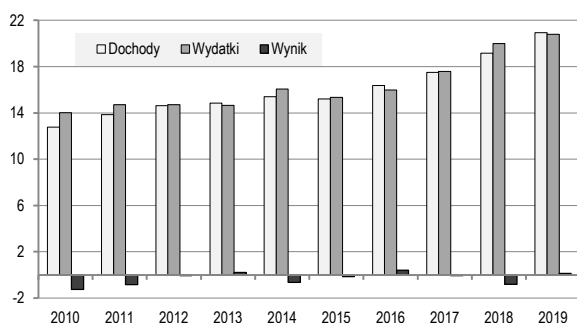
- 159 JST realizowało budżet z planowanym deficytem, a ostatecznie rok budżetowy deficytem zamknęło 89 (45,4%) JST — 82 gminy, 5 powiatów i 2 miasta na prawach powiatu — łącznie na kwotę 347,4 mln zł (dla porównania — w 2018 r. deficyt dotyczył 152 budżetów łącznie na kwotę 983,5 mln zł),
- 37 JST realizowało budżet z planowaną nadwyżką, a ostatecznie rok budżetowy nadwyżką zamknęło 107 (54,6%) JST — 83 gminy, 21 powiatów, 2 miasta na prawach powiatu i województwo samorządowe — łącznie na kwotę 465,7 mln zł (dla porównania — w 2018 r. nadwyżkę odnotowano w 44 budżetach JST łącznie na kwotę 164,9 mln zł).

Wyniki analiz wskazują na poprawę wyniku w stosunku do planu w budżetach 188 JST, z których:

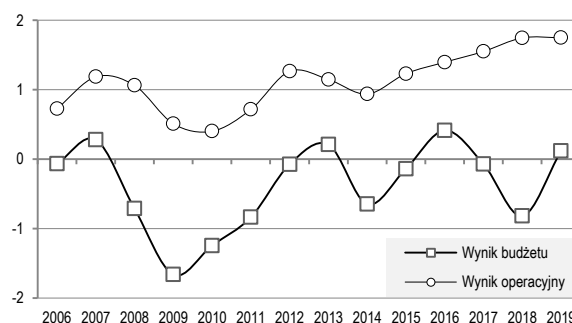
- 71 uzyskało nadwyżkę przy planowanym deficycie,
- 82 zrealizowały deficyt niższy od planowanego,
- 34 uzyskały nadwyżkę wyższą od planowanej,
- 1 zrealizowała nadwyżkę przy planowanym zrównoważeniu budżetu.

Wynik gorszy od planowanego dotyczył budżetów 8 JST i oznaczał:

- pogłębienie deficytu w budżetach 6 JST (Boguszów-Gorce, Dobroszyce, Kamienna Góra m., Oborniki Śląskie, Zgorzelec w. i Powiat Zgorzelecki),
- niezyskanie pełnej kwoty planowanej nadwyżki (Dobromierz) oraz wystąpienie deficytu przy planowanej nadwyżce (Kondratowice).

Rys. 1. Dochody i wydatki oraz wynik budżetów dolnośląskich JST w latach 2010–2019 (w mld zł)

Rys. 2. Wynik budżetu i wynik operacyjny dolnośląskich JST w latach 2006–2019 (w mld zł)

Analiza zmian poziomu dochodów i wydatków dolnośląskich JST w latach 2010–2019 pozwala zauważyć ich tendencję wzrostową szczególnie w latach 2014 i 2017–2019 r. W roku budżetowym 2019 wzrost dochodów wyprzedził wzrost wydatków (o 5,1 punktu proc.), co wyraziło się nadwyżką w wysokości 118,3 mln zł (w 2018 r. wystąpił deficyt w wysokości 818,5 mln zł).

Zmiany poziomu dochodów i wydatków oraz wynik realizacji budżetów dolnośląskich JST w latach 2010–2019 przedstawia rys. 1.

W 2019 r. kolejny raz (od 2013 r.) odnotowano wzrost zadłużenia dolnośląskich JST — łączna kwota długu wzrosła o 156,1 mln zł (dla porównania w latach 2017 i 2018 wzrosła odpowiednio o 194 mln zł i 583,9 mln zł). Pomimo wzrostu zadłużenia (o 2,0%) relacja łącznej kwoty długu do dochodów uległa obniżeniu do 38,9% (w 2018 r. wyniosła 41,6%), o czym zdecydował znaczący wzrost dochodów ogółem — o 9,2%.

Z danych publikowanych na stronach MF wynika, że w 2019 r. zadłużenie JST w kraju w ujęciu zbiorczym wzrosło (o 7,8%), a jego relacja do dochodów (przy wzroście dochodów o 10,6%) wyniosła 29,5% (w 2018 r. wyniosła 30,2%).

Poziom wyniku operacyjnego i jego oddziaływanie na wynik budżetu w latach 2006–2019 przedstawia rys. 2.

Zgodnie z zasadą równoważenia budżetu bieżącego, określoną w art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.), zwanej dalej „u.f.p.”, wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż dochody bieżące powiększone o nadwyżkę bieżącą z lat ubiegłych i wolne środki. Wyniki realizacji budżetów w 2019 r. wskazują na niezachowanie tej zasady przez 1 gminę — Żmigród. Dla porównania w pierwszym roku jej obowiązywania (2011) — aż 11 JST.

W 2019 r. nadwyżkę operacyjną określoną różnicą dochodów i wydatków bieżących uzyskały 194 JST — 164 gminy, 25 powiatów, 4 miasta na prawach powiatu i województwo samorządowe — łącznie w wysokości 1 758,2 mln zł. Deficyt operacyjny wystąpił w 2 JST: budżecie Powiatu Zgorzeleckiego (został pokryty wolnymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 u.f.p.) oraz w gminie Żmigród (nie miał pokrycia w nadwyżce i wolnych środkach).

Indywidualny wskaźnik zadłużenia (IWZ) określony art. 243–244 u.f.p. obowiązujący przy uchwalaniu budżetów JST od 2014 r. został zmieniony z końcem 2018 r.¹ Zmiana dotyczy ustalania relacji spłaty zobowiązań. Wprowadzając istotne zmiany w wyliczeniu tej relacji, mające zastosowanie do prognoz na 2026 r. oraz lata kolejne, ustawodawca przewidział okres przejściowy (lata 2020–2025), w którym JST winny dostosować strukturę dochodów i wydatków bieżących oraz dokonać ewentualnej restrukturyzacji zadłużenia. Zmiana rozporządzenia w sprawie wieloletniej prognozy finansowej (wpcf) pojawiła się w IV kwartale 2019 r. co utrudniło JST ocenę wpływu planowanych na koniec września 2019 r. wielkości budżetowych na spełnienie relacji z art. 243 w okresie przejściowym oraz w kolejnych latach obowiązywania nowej formuły oceny ich sytuacji finansowej. Biorąc pod uwagę istotne zmiany w sposobie obliczania IWZ i brak możliwości rzetelnego porównania, odstąpiono od oceny prognozowanych wielkości kluczowych elementów wpcf wpływających na kształtowanie się relacji z art. 243 na podstawie faktycznego wykonania budżetów JST za rok 2019 i zrezygnowano z analizy tego wskaźnika.

W przypadku niespełniania wymogów określonych w art. 242–243 u.f.p. na etapie uchwalania budżetu i wieloletniej prognozy finansowej JST ma zastosowanie przepis art. 240a ust. 1 u.f.p., dotyczący opracowania i uchwalenia przez JST programu postępowania naprawczego, podlegającego zaopiniowaniu przez regionalną izbę obrachunkową. Zgodnie z art. 240a ust. 8 u.f.p. – w przypadku nieopracowania programu naprawczego lub braku pozytywnej opinii budżet JST ustala regionalna izba obrachunkowa. W 2019 r. żadna gmina nie realizowała programu postępowania naprawczego. Zastępcze ustalenie budżetów JST na rok 2019 w związku z art. 240b ust. 1 dotyczyło Powiatu Milickiego.

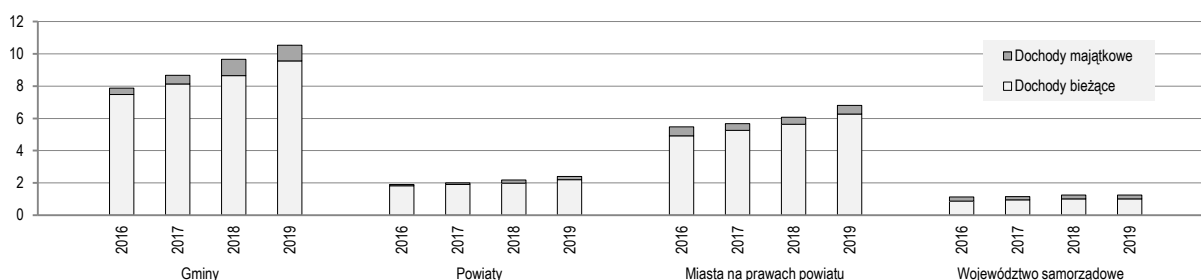
Wykonanie budżetów przez dolnośląskie JST w 2019 r. wraz z wynikiem budżetu i wynikiem operacyjnym oraz poziomem zadłużenia przedstawia zestawienie 1, dane w przeliczeniu na 1 mieszkańca — zestawienie 2, a wskaźniki i relacje — zestawienie 3 (na końcu opracowania).

¹ Zmiana art. 243 u.f.p. w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 14 grudnia 2018 r. (Dz.U. poz. 2500), dotyczącego sposobu ustalenia IWZ będzie miała zastosowanie na lata 2020–2025, a jej dalsza modyfikacja na rok 2026 i kolejne lata.

2. Wielkość i dynamika dochodów

Dochody dolnośląskich JST w 2019 r. wyniosły łącznie 20 923,7 mln zł (przy planowanych 21 048,8 mln zł) i były o 1 760,7 mln zł (o 9,2%) wyższe od wykonanych w 2018 roku. Dynamika wzrostu dochodów JST w regionie była o 1,4 punktu proc. niższa od średniej krajowej (dynamika dochodów JST w kraju wyniosła 10,6%), co przełożyło się na 7,5% udział dochodów dolnośląskich JST w dochodach wszystkich JST w kraju (niższy o 0,1 punktu proc. w stosunku do 2018 r.).

Analiza zmian poziomu dochodów dolnośląskich JST wskazuje na wzrost dochodów w budżetach wszystkich typów gmin, powiatów i miast na prawach powiatu oraz na spadek w województwie samorządowym. Najwyższy wzrost dochodów uzyskały gminy, łącznie o 877,7 mln zł (tj. o 9,1%, z tego miejskie o 6,4%, wiejskie o 12,1% i miejsko-wiejskie o 8,9%). Dochody powiatów były wyższe o 226,3 mln zł (o 10,4%), miast na prawach powiatu o 731 mln zł (o 12,0%), natomiast województwa samorządowego niższe o 74,3 mln zł (o 5,9%) od uzyskanych w 2018 roku. Realny wzrost dochodów dolnośląskich JST, przy uwzględnieniu wskaźnika inflacji na poziomie 2,3%, wyniósł 6,9%.

Rys. 3. Dochody dolnośląskich JST w latach 2016–2019 (w mld zł)

Zmiany poziomu dochodów dolnośląskich JST w latach 2016–2019 prezentuje rys. 3, a poziom oraz dynamikę dochodów w 2019 r. przedstawia tab. 2.

Plan dochodów określony w uchwałach budżetowych dolnośląskich JST na rok 2019 został wykonany w 99,4% (w 2018 r. w 98,6%), z tego dochody bieżące w 100,3%, a majątkowe w 91,9% planowanych wielkości. Zrealizowane dochody bieżące (19 048,9 mln zł) stanowiły 91,0%, a dochody majątkowe (1 874,8 mln zł) 9,0% dochodów dolnośląskich JST w 2019 roku. Dochody bieżące były wyższe od wykonanych w roku poprzednim o 1 763,2 mln zł (o 10,2%), natomiast dochody majątkowe były nieznacznie niższe — o 2,5 mln zł (o 0,1%). W kraju dochody bieżące JST wzrosły o 10,3%, a dochody majątkowe o 13,4%.

Tabela 2. Dynamika dochodów dolnośląskich JST w 2019 r.

Wyszczególnienie	2018			2019				Dynamika dochodów (2018 = 100)			
	dochody ogółem	z tego:		dochody ogółem	z tego:		struktura dochodów		ogółem	bieżące	majątkowe
		bieżące	majątkowe		bieżące	majątkowe					
	[tys. zł]						[%]				
JST ogółem	19 162 986	17 285 765	1 877 220	20 923 689	19 048 924	1 874 765	91,0	9,0	109,2	110,2	99,9
Gminy, z tego:	9 656 486	8 648 636	1 007 850	10 534 163	9 569 501	964 662	90,8	9,2	109,1	110,6	95,7
– miejskie	3 060 329	2 722 479	337 850	3 256 228	2 955 975	300 253	90,8	9,2	106,4	108,6	88,9
– wiejskie	2 992 901	2 710 329	282 572	3 353 845	3 057 343	296 502	91,2	8,8	112,1	112,8	104,9
– miejsko-wiejskie	3 603 257	3 215 828	387 429	3 924 090	3 556 183	367 907	90,6	9,4	108,9	110,6	95,0
Powiaty	2 177 085	1 989 732	187 353	2 403 409	2 202 960	200 449	91,7	8,3	110,4	110,7	107,0
Miasta na prawach powiatu	6 074 866	5 627 590	447 276	6 805 819	6 266 436	539 382	92,1	7,9	112,0	111,4	120,6
Województwo samorządowe	1 254 549	1 019 807	234 741	1 180 298	1 010 027	170 272	85,6	14,4	94,1	99,0	72,5

Wskaźnik dynamiki dochodów bieżących dolnośląskich JST w 2019 r. ukształtował się w granicach od 99,0% (województwo samorządowe) do 111,4% (miasta na prawach powiatu). Dochody bieżące gmin wzrosły łącznie o 920,9 mln zł (o 10,6%), z tego gmin wiejskich o 12,8%, gmin miejsko-wiejskich o 10,6% i gmin miejskich o 8,6%. Dochody bieżące miast na prawach powiatu były wyższe o 638,8 mln zł (o 11,4%),

— powiatów wyższe o 213,2 mln zł (o 10,7%), a dochody województwa samorządowego nieznacznie spadły o 9,8 mln zł (o 1%).

W zakresie dochodów majątkowych odnotowano większe zróżnicowanie dynamiki w jednostkach poszczególnych szczebli i typów gmin. Rozpiętość zmian kształtowała się od wzrostu o 92,1 mln zł (o 20,6%) w budżetach miast na prawach powiatu do spadku o 64,5 mln zł (o 27,5%) w budżecie województwa samorządowego.

Wyniki analiz wskazują, że wzrost dochodów dolnośląskich JST w 2019 r. — o 1 760,7 mln zł (o 9,2%) w stosunku do uzyskanych w roku poprzednim — był wynikiem realizacji:

- wyższych o 691 mln zł (o 6,5%) kwot dochodów własnych (w 2018 r. wzrosły o 8,3%),
- wyższych o 307,9 mln zł (o 8,7%) kwot subwencji ogólnej (w 2018 r. wzrosły o 4,5%),
- wyższych o 761,8 mln zł (o 15,3%) kwot dotacji celowych (w 2018 r. wzrosły o 16%).

Wzrost dochodów własnych dotyczył jednostek wszystkich szczebli i typów gmin. Najwyższy wzrost odnotowały powiaty (o 10,5%), a najniższe województwo samorządowe (o 3,3%).

Poziom i dynamikę dochodów JST województwa dolnośląskiego w 2019 r. według głównych źródeł przedstawia tab. 3.

Tabela 3. Dynamika dochodów dolnośląskich JST w 2019 r. według głównych źródeł

Wyszczególnienie	Dochody w 2019 r.				Dynamika dochodów (2018 = 100)			
	ogółem	dochody własne	subwencja ogólna	dotacje celowe	ogółem	dochody własne	subwencja ogólna	dotacje celowe
	[tys. zł]				[%]			
JST ogółem	20 923 689	11 344 186	3 855 108	5 724 395	109,2	106,5	108,7	115,3
Gminy, z tego:	10 534 163	5 338 366	1 856 690	3 339 107	109,1	106,9	106,9	114,2
– miejskie	3 256 228	1 786 264	505 091	964 873	106,4	104,7	103,0	111,7
– wiejskie	3 353 845	1 652 140	616 149	1 085 556	112,1	109,4	108,5	118,6
– miejsko-wiejskie	3 924 090	1 899 962	735 451	1 288 678	108,9	106,8	108,3	112,6
Powiaty	2 403 409	927 147	850 331	625 932	110,4	110,5	112,9	106,9
Miasta na prawach powiatu	6 805 819	4 252 343	1 083 398	1 470 078	112,0	105,8	112,4	134,6
Województwo samorządowe	1 180 298	826 331	64 689	289 279	94,1	103,3	69,2	80,1

Na dynamikę wzrostu dochodów własnych dolnośląskich JST (106,5%) — niższą o 1,8 punktu proc. niż w 2018 r. — oddziaływało:

- zwiększenie o 458,6 mln zł (o 9,2%) wpływów z tytułu udziału w podatkach państwowych (PIT i CIT), których wzrost odnotowano w JST wszystkich szczebli i typów gmin (od 2,9% w dochodach województwa samorządowego do 13,7% w dochodach gmin wiejskich); dynamika wpływów z tytułu udziału w PIT (110,7%) była wyższa niż dynamika wpływów z tytułu udziału w CIT (101,8%); wpływy z PIT określiły 96,8% kwoty wzrostu tych dochodów;
- zwiększenie o 122,7 mln zł (o 3,3%) wpływów z podatków i opłat lokalnych; wzrost tych dochodów dotyczył gmin wiejskich (o 7,9%), gmin miejskich (o 4,8%), gmin miejsko-wiejskich (o 4,7%) i powiatów (o 2,2%), natomiast spadek odnotowały województwo samorządowe (o 3,3%) i miasta na prawach powiatu (o 1%); o wzroście dochodów z tych tytułów zadecydował wzrost wpływów z podatku od nieruchomości o 84,9 mln zł, tj. o 4,1%, i wpływów z innych opłat lokalnych, w tym opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi o 50,2 mln zł, tj. o 8,4%;
- zmniejszenie o 1,4 mln zł (o 0,1%) wpływów z gospodarowania majątkiem, w tym ze sprzedaży majątku oraz zbycia i przekształcenia praw majątkowych; spadek tych dochodów dotyczył województwa samorządowego (o 45,2%) i powiatów (o 10,7%), natomiast wzrost odnotowały gminy miejsko-wiejskie (o 9,5%), gminy wiejskie (o 5,3%), gminy miejskie (o 5,1%) i miasta na prawach powiatu (o 0,8%).

Wzrost dochodów JST w regionie z tytułu subwencji ogólnej — łącznie o 8,7% — wynikał ze wzrostu jej kwot dla powiatów (o 12,9%), miast na prawach powiatu (o 12,4%), gmin wszystkich typów (wiejskich o 8,5%, miejsko-wiejskich o 8,3% i miejskich o 3%) oraz spadku dla województwa samorządowego (o 30,8%).

Zmiany kwot subwencji ogólnej według jej części oraz środków na uzupełnienie dochodów — łącznie wyższych o 307,9 mln zł od kwot otrzymanych w 2018 r. — wynikają ze wzrostu części oświatowej o 277,1 mln zł (o 9,7%) do kwoty 3 143 mln zł, części wyrównawczej o 22,1 mln zł (o 4,2%) do kwoty 553,1 mln zł i wzrostu części równoważącej i regionalnej subwencji ogólnej o 8,6 mln zł (o 6,8%) do kwoty 134,5 mln zł; natomiast spadek dotyczył środków na uzupełnienie dochodów, które wyniosły 23,5 mln zł i były o 0,2 mln zł (o 0,9%) niższe od otrzymanych w 2018 roku.

Wpłaty dolnośląskich JST do budżetu państwa na część równoważącą subwencji ogólnej w 2019 r. wyniosły łącznie 190,6 mln zł i były o 20,8% (o 32,8 mln zł) wyższe niż w 2018 roku. Wpłata dokonało 12 gmin (77,8 mln zł), 4 powiaty (33,3 mln zł) i 1 miasto na prawach powiatu (79,5 mln zł). Kwota dokonanych wpłat była o 56,1 mln zł wyższa od łącznej kwoty części równoważającej przekazanej dolnośląskim JST z budżetu państwa w 2019 roku.

Podobnie jak w 2018 r. odnotowano wysoki wzrost dochodów dolnośląskich JST z tytułu dotacji celowych — łącznie o 15,3% (w 2018 r. o 16%). Wzrost tych dochodów dotyczył miast na prawach powiatu (o 34,6%), gmin wszystkich typów (wiejskich o 18,6%, miejsko-wiejskich o 12,6% i miejskich o 11,7%) i powiatów (o 6,9%), natomiast dotacje dla województwa samorządowego spadły (o 19,9%) w porównaniu do otrzymanych 2018 roku.

Wpływ na wzrost kwot dotacji celowych w dochodach dolnośląskich JST w 2019 r. — łącznie o 761,8 mln zł wyższych niż w 2018 r. — miał wzrost kwot dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej — o 722,7 mln zł (o 25,3%) w stosunku do roku poprzedniego. Kwoty pozostałych dotacji osiągnęły poziom zbliżony do roku poprzedniego.

3. Struktura dochodów

Zróznicowanie dynamiki wzrostu dochodów dolnośląskich JST w 2019 r. według źródeł znalazło odzwierciedlenie w niewielkiej zmianie ich struktury. Nieznacznie obniżył się udział dochodów własnych (o 1,4 punktu proc.) do 54,2% oraz subwencji ogólnej (o 0,1 punktu proc.) do 18,4%, a wzrósł udział dotacji celowych (o 1,5 punktu proc.) do 27,4% dochodów.

Podobne zmiany w strukturze dochodów JST w 2019 r. miały miejsce w skali całego kraju — nieznacznie obniżył się udział dochodów własnych (o 0,5 punktu proc.) do 48,8% i udział subwencji ogólnej (o 0,2 punktu proc.) do 22,2%, a dotacji celowych wzrósł (o 0,7 punktu proc.) do 29,1% dochodów. Wyniki porównań wskazują na utrzymywanie się w dochodach JST w regionie, w porównaniu do średnich dla JST w kraju, zauważalnie wyższego udziału dochodów własnych (o 5,4 punktu proc.), a niższego subwencji ogólnej i dotacji celowych (odpowiednio o 3,8 i 1,7 punktu proc.).

Zmiany struktury dochodów dolnośląskich JST prezentują tab. 4 (lata 2017–2019) i rys. 4 (lata 2016–2019).

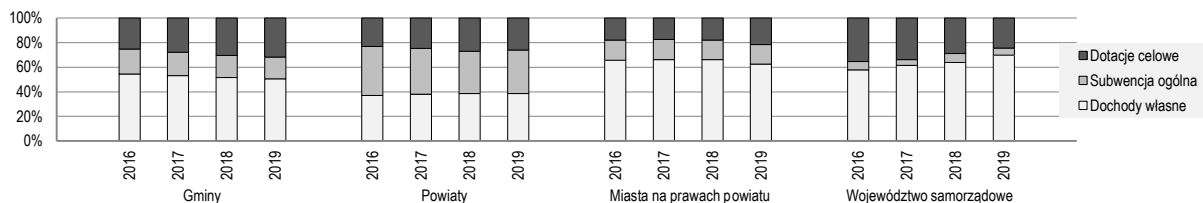
Tabela 4. Struktura dochodów dolnośląskich JST i tendencje jej zmian w latach 2017–2019 (w %)

Wyszczególnienie	Dochody własne			Subwencja ogólna			Dotacje celowe		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
JST ogółem	56,2	55,6	54,2	19,4	18,5	18,4	24,4	25,9	27,4
Gminy, z tego:	53,2	51,7	50,7	19,0	18,0	17,6	27,8	30,3	31,7
– miejskie	57,6	55,8	54,9	17,2	16,0	15,5	25,2	28,2	29,6
– wiejskie	51,0	50,4	49,3	19,8	19,0	18,4	29,2	30,6	32,3
– miejsko-wiejskie	51,2	49,4	48,4	19,9	18,8	18,7	28,9	31,8	32,9
Powiaty	38,0	38,5	38,6	37,4	34,6	35,4	24,6	26,9	26,0
Miasta na prawach powiatu	66,2	66,2	62,5	16,5	15,9	15,9	17,3	17,9	21,6
Województwo samorządowe	61,5	63,8	70,0	4,8	7,5	5,5	33,7	28,7	24,5

Najwyższy udział dochodów własnych (70%) odnotowano w dochodach województwa samorządowego (wzrost udziału o 6,2 punktu proc.), a najniższy (38,6%) w dochodach powiatów (wzrost udziału o 0,1 punktu proc.). Udział dochodów własnych obniżył się w dochodach miast na prawach powiatu do 62,5% (o 3,7 punktu proc.) i w dochodach gmin do 50,7% (o 1 punkt proc.).

Zróznicowanie udziału dochodów własnych w dochodach dolnośląskich JST w 2019 r. kształtowało się w następujących przedziałach:

- gminy miejskie — od 37,7% (Piława Górna) do 73,6% (Szklarska Poręba),
- gminy wiejskie — od 24,9% (Wińsko) do 74,3% (Kobierzyce),
- gminy miejsko-wiejskie — od 20,5% (Lubomierz) do 74,5% (Polkowice),
- powiaty — od 26% (Strzeliński) do 56,4% (Wrocławski),
- miasta na prawach powiatu — od 44,1% (Wałbrzych) do 68,0% (Wrocław).

Rys. 4. Struktura dochodów dolnośląskich JST w latach 2016–2019

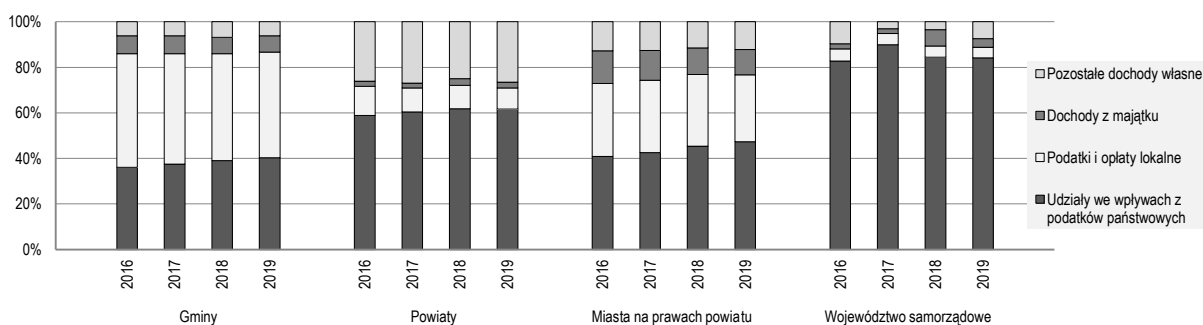
W strukturze dochodów własnych dolnośląskich JST dominowały wpływy z tytułu udziału w podatkach państwowych (PIT i CIT), które w 2019 r. stanowiły 47,9% ich dochodów własnych, z tego 84,2% dochodów województwa samorządowego, 61,6% dochodów powiatów, 47,3% dochodów miast na prawach powiatu i 40,3% dochodów gmin.

Dochody z tytułu podatków i opłat lokalnych stanowiły 34,0% dochodów własnych JST, w tym 46,4% dochodów gmin, 29,5% dochodów miast na prawach powiatu, 9,4% dochodów powiatów i 4,6% dochodów województwa samorządowego.

Dochody z majątku stanowiły 8,0% dochodów własnych JST, w tym 11,1% dochodów miast na prawach powiatu, 7,2% dochodów gmin, 3,7% dochodów województwa samorządowego i 2,4% dochodów powiatów. Pozostałe dochody stanowiły 10,1% dochodów własnych JST, a ich udział w dochodach kształtował się od 6,1% dla gmin do 26,6% dla powiatów.

Zmiana struktury dochodów własnych dolnośląskich JST w 2019 r. w stosunku do 2018 r. wskazuje na wystąpienie niewielkich zmian, tj. podwyższenie udziału wpływów z PIT i CIT o 1,2 punktu proc. i pozostałych dochodów własnych o 0,4 punktu proc. oraz obniżenie udziału dochodów z tytułu podatków i opłat lokalnych o 1 punkt proc. i udziału dochodów z majątku o 0,6 punktu proc.

Zmiany w strukturze dochodów własnych dolnośląskich JST w latach 2016–2019 przedstawia rys. 5.

Rys. 5. Struktura dochodów własnych dolnośląskich JST w latach 2016–2019

Udział subwencji ogólnej w dochodach dolnośląskich JST w 2019 r., podobnie jak w latach poprzednich, był bardzo zróżnicowany i kształtował się w przedziale od 5,5% w dochodach województwa samorządowego do 35,4% w dochodach powiatów, w tym stanowił 17,6% dochodów gmin i 15,9% dochodów miast na prawach powiatu. Wyniki porównań do 2018 r. informują o niewielkim wzroście udziału subwencji ogólnej w dochodach powiatów (o 0,8 punktu proc.) oraz niewielkim spadku jej udziału w dochodach gmin (o 0,4 punktu proc.) i dochodach województwa samorządowego (o 2 punkty proc.), a udział subwencji ogólnej w dochodach miast na prawach powiatu pozostał na poziomie z 2018 roku.

Analiza struktury dochodów według jednostek poszczególnych szczebli wskazuje na utrzymywanie się wysokiego zróżnicowania udziału subwencji ogólnej w dochodach gmin — od 6,1% (Szczawno-Zdrój) do 38,2% (Lubomierz), w dochodach miast na prawach powiatu — od 14,2% (Wrocław) do 23% (Jelenia Góra) i w dochodach powiatów — od 16,8% (Legnicki) do 48,1% (Górowski).

Zmiany w strukturze subwencji ogólnej wskazują na niewielkie przesunięcia udziału kwot poszczególnych części w stosunku do roku poprzedniego — część oświatowa stanowiła 82,1% (wzrost udziału o 0,8 punktu proc.), część wyrównawcza stanowiła 14,4% (spadek udziału o 0,7 punktu proc.), a część równoważąca i regionalna 3,5% (spadek udziału o 0,1 punktu proc.).

Dotacje celowe stanowiły w 2019 r.:

- 31,7% dochodów gmin, a ich udział w dochodach wzrósł o 1,4 punktu proc.,
- 26% dochodów powiatów, a ich udział w dochodach obniżył się o 0,9 punktu proc.,
- 24,5% dochodów województwa samorządowego, a ich udział w dochodach obniżył się o 4,2 punktu proc.,
- 21,6% dochodów miast na prawach powiatu, a ich udział w dochodach wzrósł o 3,7 punktu proc.

Zmiany w strukturze dotacji celowych w 2019 r. dotyczyły spadku udziału dotacji celowych na dofinansowanie zadań własnych JST (o 4,5 punktu proc.) do 33,8%, spadku udziału dotacji na finansowanie zadań realizowanych wspólnie z innymi jednostkami na podstawie porozumień (o 0,4 punktu proc.) do 2,5% oraz dotacji otrzymanych z funduszy celowych i pozostałych jednostek sektora finansów publicznych (o 0,2 punktu proc.) do 1%. Udział dotacji na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej wzrósł (o 4,9 punktu proc.) do 62,4%.

4. Poziom dochodów na 1 mieszkańca

Dochody dolnośląskich JST w 2019 r. — w przeliczeniu na 1 mieszkańca — wyniosły 7215 zł i były wyższe o 609 zł (o 9,2%) od pozyskanych w roku poprzednim, z tego dochody bieżące wyniosły 6569 zł i były wyższe o 610 zł (o 10,2%), a dochody majątkowe wyniosły 646 zł i były niewiele niższe (o 1 zł) od wykonanych w roku poprzednim.

Wzrost dochodów (na 1 mieszkańca) odnotowały JST wszystkich szczebli, z wyjątkiem województwa. Dochody gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 5353 zł i były wyższe o 448 zł (o 9,1%) od uzyskanych w roku poprzednim, w tym: dochody gmin wiejskich wyniosły 5818 zł i były wyższe o 583 zł (o 11,1%), dochody gmin miejsko-wiejskich wyniosły 5338 zł i były wyższe o 445 zł (o 9,1%), a dochody gmin miejskich wyniosły 4962 zł i były wyższe o 330 zł (o 7,1%). W powiatach dochody na 1 mieszkańca wyniosły 1221 zł i były wyższe o 115 zł (o 10,4%). Najwyższe dochody per capita uzyskały miasta na prawach powiatu, których dochody wyniosły 7301 zł i były wyższe o 784 zł (o 12,0%) od wykonanych w 2018 roku. Dochody województwa samorządowego wyniosły 407 zł i były niższe o 25 zł (o 5,8%) od zrealizowanych w 2018 roku.

Poziom dochodów dolnośląskich JST na 1 mieszkańca w latach 2018 i 2019 zaprezentowano w tab. 5.

Analiza dochodów na 1 mieszkańca według jednostek poszczególnych szczebli i typów gmin wskazuje na występowanie w regionie wysokiego zróżnicowania poziomu dochodów, które w 2019 r. kształtowało się w następujących granicach:

1) gminy: od 4079 zł do 11 516 zł, z tego:

- gminy miejskie — od 4079 zł (Kowary) do 10 270 zł (Świeradów-Zdrój),
- gminy wiejskie — od 4174 zł (Przeworno) do 11 516 zł (Kobierzyce),
- gminy miejsko-wiejskie — od 4131 zł (Lubawka) do 10 039 zł (Polkowice);

2) powiaty: od 954 zł (Wałbrzyski) do 1567 zł (Milicki);

3) miasta prawach powiatu: od 5992 zł (Jelenia-Góra) do 7681 zł (Wrocław).

Wyniki porównań wskazują, że w 2019 r. największe zróżnicowanie poziomu dochodów dotyczyło gmin, w tym gmin wiejskich (7342 zł), a najmniejsze dotyczyło powiatów (613 zł).

Ustalony dla 2019 r. poziom dochodów per capita dla gmin regionu (5353 zł) został osiągnięty przez 54 gminy (32,7%), z tego 33 gmin wiejskich (42,3% tych gmin), 11 gmin miejsko-wiejskich (19,6% tych gmin) i 10 gmin miejskich (32,3% tych gmin).

Tabela 5. Dochody dolnośląskich JST na 1 mieszkańca w latach 2018 i 2019 (w zł)

Wyszczególnienie	2018			2019			Zmiana kwot dochodów		
	dochody ogółem	z tego:		dochody ogółem	z tego:		dochody ogółem	z tego:	
		bieżące	majątkowe		bieżące	majątkowe		bieżące	majątkowe
JST ogółem	6 606	5 959	647	7 215	6 569	646	609	610	-1
Gminy, z tego:	4 905	4 393	512	5 353	4 863	490	448	470	-22
– miejskie	4 632	4 120	512	4 962	4 504	458	330	384	-54
– wiejskie	5 235	4 741	494	5 818	5 303	515	583	562	21
– miejsko-wiejskie	4 893	4 367	526	5 338	4 838	500	445	471	-26
Powiaty	1 106	1 011	95	1 221	1 120	101	115	109	6
Miasta na prawach powiatu	6 517	6 037	480	7 301	6 722	579	784	685	99
Województwo samorządowe	432	352	80	407	348	59	-25	-4	-21

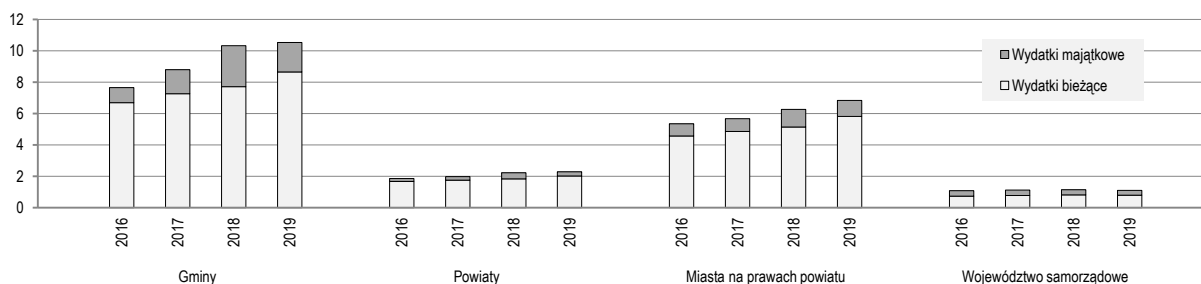
Według liczby mieszkańców na dzień 30 czerwca.

Dla porównania — dochody per capita obliczone dla wszystkich JST w kraju w 2019 r. wyniosły 7255 zł i były wyższe o 699 zł (10,7%) od uzyskanych w roku poprzednim. Dochody gmin wyniosły 5237 zł i były wyższe o 535 zł (11,4%), a dochody powiatów wyniosły 1189 zł i były wyższe o 106 zł (9,8%). Dochody per capita obliczone dla wszystkich miast na prawach powiatu wyniosły 7466 zł i były wyższe o 675 zł (9,9%), a wyliczone dla województw samorządowych wyniosły 489 zł i były wyższe o 48 zł (10,9%) od uzyskanych w 2018 roku. Wyniki analizy porównawczej dochodów JST w regionie z dochodami uzyskanymi przez JST w kraju wykazują, że dolnośląskie gminy i powiaty uzyskały dochody per capita wyższe od średnich krajowych, natomiast dochody per capita dolnośląskich miast i województwa samorządowego ukształtowały się poniżej średnich dla tego typu jednostek w kraju.

5. Wielkość i dynamika wydatków

Wydatki dolnośląskich JST w roku budżetowym 2019 wyniosły łącznie 20 805,4 mln zł (przy planowanych 22 132,1 mln zł) i były o 823,9 mln zł (o 4,1%) wyższe od wykonanych w 2018 roku. Wydatki bieżące wyniosły 17 299,5 mln zł i były o 1 760,9 mln zł (o 11,3%) wyższe od wykonanych w roku poprzednim, a wydatki majątkowe wyniosły 3 505,9 mln zł i były niższe o 937 mln zł (o 21,1%). Dynamika wzrostu wydatków JST w regionie była o 9,6 punktu proc. niższa niż w roku poprzednim i o 3,9 punktu proc. niższa od średniej wyliczonej dla wszystkich JST w kraju w 2019 r.

Zmiany poziomu wydatków dolnośląskich JST w latach 2016–2019 przedstawia rys. 6, a poziom wydatków w latach 2018 i 2019 w podziale na bieżące i majątkowe — tab. 6.

Rys. 6. Wydatki bieżące i majątkowe dolnośląskich JST w latach 2016–2019 (w mld zł)

W 2019 r. najwyższy wzrost wydatków odnotowały miasta na prawach powiatu (o 9,3%), a następnie powiaty (o 3%) i gminy — łącznie o 2% (z tego gminy wiejskie o 2,8%, gminy miejskie o 1,9%, gminy miejsko-wiejskie o 1,5%). Wydatki województwa samorządowego były niższe o 3,1% od wykonanych w roku poprzednim. Rozpiętość procentowa zmian poziomu wydatków bieżących kształtowała się od wzrostu o 14,1% w gminach wiejskich do spadku o 2,6% w województwie samorządowym.

Spadek wydatków majątkowych dotyczył jednostek wszystkich szczebli i typów gmin a jego zakres znalazł się w granicach od 4,3% (województwo samorządowe) do 29,5% (gminy miejsko-wiejskie).

Z wykonania budżetów dolnośląskich JST za 2019 rok wynika, że wzrost wydatków ogółem wystąpił w budżetach 127 (64,8%) jednostek, natomiast poziomu roku poprzedniego nie osiągnęły wydatki 69 jednostek, z tego wydatki 59 gmin, 9 powiatów i województwa samorządowego.

Analiza zmian poziomu wydatków majątkowych dolnośląskich JST wskazuje na:

- wzrost wydatków w budżetach 54 jednostek łącznie na kwotę 231 mln zł, z tego w budżetach 45 gmin, 7 powiatów i 2 miast na prawach powiatu; najwyższy kwotowo wzrost dotyczył wydatków Wałbrzycha (o 47,8 mln zł) oraz gminy Głogów (o 29,2 mln zł);
- spadek wydatków w budżetach 142 jednostek łącznie na kwotę 1 168 mln zł, z tego w budżetach 120 gmin, 19 powiatów, 2 miast na prawach powiatu i województwa samorządowego; największy spadek dotyczył wydatków majątkowych Wrocławia (o 132,7 mln zł) oraz gmin miejskich: Świdnica (o 46,7 mln zł), Bolesławiec (o 33,9 mln zł) i Lubin (o 32,0 mln zł).

Tabela 6. Dynamika wydatków dolnośląskich JST w 2019 r.

Wyszczególnienie	2018			2019					Dynamika wydatków (2018 = 100)		
	wydatki ogółem	z tego:		wydatki ogółem	z tego:		struktura wydatków		ogółem	bieżące	majątkowe
		bieżące	majątkowe		bieżące	majątkowe					
	[tys. zł]							[%]			
JST ogółem	19 981 507	15 538 602	4 442 905	20 805 407	17 299 533	3 505 875	83,1	16,9	104,1	111,3	78,9
Gminy, z tego:	10 335 222	7 723 118	2 612 104	10 544 527	8 657 391	1 887 137	82,1	17,9	102,0	112,1	72,2
– miejskie	3 195 032	2 493 059	701 973	3 255 729	2 747 136	508 593	84,4	15,6	101,9	110,2	72,5
– wiejskie	3 218 469	2 311 217	907 251	3 309 805	2 638 005	671 801	79,7	20,3	102,8	114,1	74,0
– miejsko-wiejskie	3 921 721	2 918 842	1 002 879	3 978 993	3 272 250	706 743	82,2	17,8	101,5	112,1	70,5
Powiaty	2 230 951	1 844 096	386 854	2 297 990	2 018 817	279 173	87,9	12,1	103,0	109,5	72,2
Miasta na prawach powiatu	6 264 710	5 149 893	1 114 817	6 848 258	5 823 554	1 024 704	85,0	15,0	109,3	113,1	91,9
Województwo samorządowe	1 150 624	821 494	329 130	1 114 631	799 771	314 861	71,8	28,2	96,9	97,4	95,7

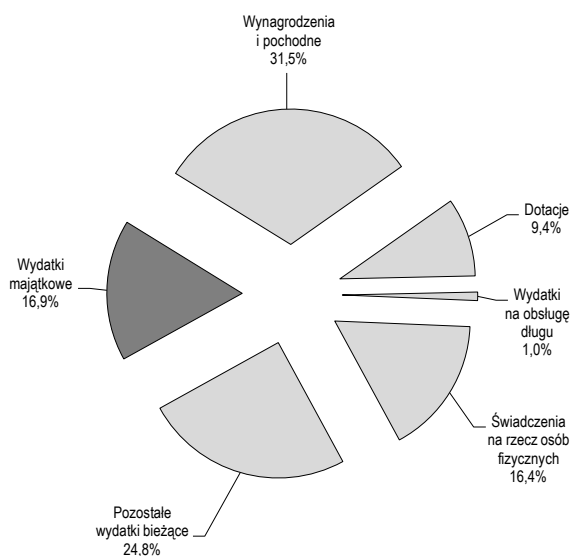
6. Struktura wydatków

Wydatki bieżące wykonane w wysokości 17 299,5 mln zł (96,0% planowanych) stanowiły 83,1%, a wydatki majątkowe w wysokości 3 505,9 mln zł (85,1% planowanych) stanowiły 16,9% wydatków dolnośląskich JST w 2019 roku. W stosunku do roku poprzedniego udział wydatków majątkowych obniżył się o 5,3 punktu proc.

Wyniki porównań do danych krajowych wskazują, że udział wydatków majątkowych JST w regionie ukształtował się poniżej średniej dla wszystkich JST w kraju, która wyniosła 18,2%. Zdecydowały o tym wydatki majątkowe dolnośląskich powiatów, miast na prawach powiatu i województwa samorządowego, których udział w wydatkach wyniósł odpowiednio 12,1%, 15,0% i 28,2% (przy średniej w kraju 17,9%, 16,4% i 37,9%). Wydatki majątkowe gmin stanowiły 17,9% ich wydatków (przy średniej w kraju 16,9%).

Najwyższy udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem odnotowano w budżetach gmin: Łądek-Zdrój (41,3%), Lewin Kłodzki (37,4%) i Kobierzyce (36,4%), a najniższy w budżetach gmin: Bogatynia i Marciszów (odpowiednio 1,8% i 2,3%) oraz w budżecie Powiatu Górowskiego (1,9%).

Strukturę wydatków ogółem dolnośląskich JST w 2019 r. przedstawiono na rys. 7.

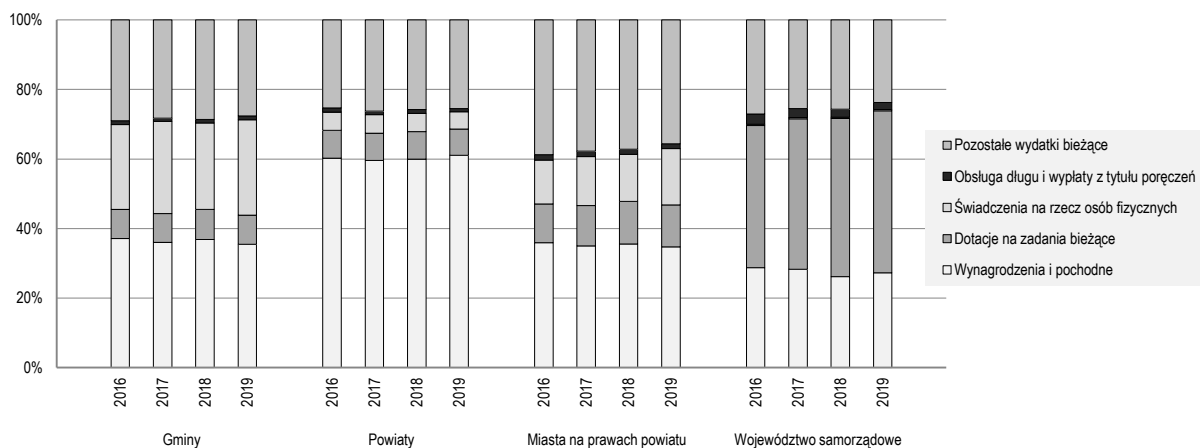

Rys. 7. Struktura wydatków ogółem dolnośląskich JST w 2019 r. (w podziale na wydatki majątkowe i grupy wydatków bieżących)

Analiza struktury wydatków dolnośląskich JST w 2019 r. i jej zmiany w stosunku do 2018 r. wskazuje, że:

- wydatki na wynagrodzenia i pochodne stanowiły 31,5% wydatków ogółem i 37,8% wydatków bieżących (w 2018 r. — odpowiednio 30,0% i 38,6%),
- dotacje na zadania bieżące stanowiły 9,4% wydatków ogółem i 11,3% wydatków bieżących (w 2018 r. — odpowiednio 9,1% i 11,7%),
- wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych stanowiły 16,4% wydatków ogółem i 19,7% wydatków bieżących (w 2018 r. — odpowiednio 13,6% i 17,5%),
- wydatki na obsługę długu, w tym poręczenia i gwarancje, stanowiły 1,0% wydatków ogółem i 1,2% wydatków bieżących (w 2018 r. — odpowiednio 1,0% i 1,2%),
- pozostałe wydatki bieżące stanowiły 24,9% wydatków ogółem i 29,9% wydatków bieżących (w 2018 r. — odpowiednio 24,1% i 31,0%).

Zmiany w strukturze wydatków bieżących dolnośląskich JST w latach 2016–2019 przedstawiono na rys. 8, a strukturę tych wydatków w budżetach jednostek poszczególnych szczebli w 2019 r. — w tab. 7.

Rys. 8. Struktura wydatków bieżących dolnośląskich JST w latach 2016–2019

Tabela 7. Struktura wydatków bieżących dolnośląskich JST w latach 2018 i 2019 r. (w %)

Wyszczególnienie	Wynagrodzenia i pochodne		Dotacje		Świadczenia na rzecz osób fizycznych		Obsługa długu		Pozostałe	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
JST ogółem	38,6	37,8	11,7	11,3	17,5	19,7	1,2	1,2	31,0	29,9
Gminy, z tego:	36,9	35,5	8,6	8,4	24,9	27,4	1,0	1,1	28,6	27,7
– miejskie	36,9	35,0	10,5	10,3	22,4	25,3	1,1	1,1	29,1	28,2
– wiejskie	36,9	35,6	7,1	7,0	26,7	29,2	0,8	0,9	28,4	27,4
– miejsko-wiejskie	36,8	35,8	8,2	8,0	25,5	27,6	1,1	1,3	28,3	27,4
Powiaty	59,9	61,1	8,0	7,5	5,2	5,0	1,0	1,0	25,8	25,5
Miasta na prawach powiatu	35,6	34,7	12,2	12,1	13,6	16,2	1,4	1,4	37,2	35,6
Województwo samorządowe	26,2	27,2	45,5	46,6	0,4	0,4	2,3	2,0	25,7	23,7

Zmiany struktury wydatków bieżących dolnośląskich JST wskazują, że w stosunku do 2018 r. udział wydatków na wynagrodzenia i pochodne obniżył się łącznie o 0,8 punktu proc., w tym w wydatkach gmin (o 1,4 punktu proc.) i miast na prawach powiatu (o 0,9 punktu proc.), a jednocześnie wzrósł w wydatkach powiatów (o 1,2 punktu proc.) i województwa samorządowego (o 1 punkt proc.). Podobny charakter zmian dotyczy spadku udziału dotacji na zadania bieżące (łącznie o 0,4 punktu proc.), który odnotowano we wszystkich typach gmin, powiatach i miastach na prawach powiatu, wzrost udziału odnotowano jedynie w budżecie województwa samorządowego (o 1,1 punktu proc.). W wydatkach bieżących samorządów lokalnych widoczny jest wzrost wydatków przeznaczonych na świadczenia na rzecz osób fizycznych (łącznie o 2,2 punktu proc.), natomiast udział wydatków na obsługę długu pozostał na niezmiennym poziomie).

Strukturę wydatków dolnośląskich JST w 2019 r. z uwzględnieniem kierunków wydatkowania środków według działów klasyfikacji budżetowej przedstawia tab. 8.

Tabela 8. Struktura wydatków ogółem dolnośląskich JST w 2019 r. według działów (w %)

Wyszczególnienie	Udział wydatków przeznaczonych na finansowanie zadań									
	oświaty i wychowania (dział 801)	rodziny (dział 855)	transportu i łączności (dział 600)	administracji publicznej (dział 750)	gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (dział 900)	pomocy społecznej (dział 852)	kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (dział 921)	gospodarki mieszkaniowej (dział 700)	kultury fizycznej i sportu (dział 926)	pozostałych
JST ogółem	25,8	16,9	13,5	8,4	8,3	5,4	4,4	4,0	2,7	10,7
Gminy, z tego:	26,7	21,7	7,6	9,0	10,9	4,9	5,1	3,7	3,0	7,4
– miejskie	25,9	20,9	8,2	8,3	10,8	6,2	4,8	5,4	3,9	5,6
– wiejskie	27,6	22,2	8,2	9,6	10,8	3,8	5,3	1,9	2,0	8,6
– miejsko-wiejskie	26,5	22,0	6,5	9,1	11,2	4,6	5,3	3,9	3,1	7,8
Powiaty	29,5	8,4	13,5	11,0	0,1	10,9	0,5	0,5	0,3	25,3
Miasta na prawach powiatu	26,3	15,1	16,9	6,2	8,0	5,0	3,7	6,1	3,1	9,5
Województwo samorządowe	6,5	0,5	48,0	10,9	1,2	1,0	9,0	0,7	2,0	20,2

Wydatki dolnośląskich JST w roku budżetowym 2019 koncentrowały się w pięciu działach klasyfikacji budżetowej: 801 — Oświata i wychowanie (25,8%), 855 — Rodzina (16,9%), 600 — Transport i łączność (13,5%), 750 — Administracja publiczna (8,4%) i 900 — Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (8,3%). Na finansowanie zadań klasyfikowanych w tych działach JST przeznaczyły łącznie 15 154,8 mln zł, co stanowiło 72,8% ich wydatków w 2019 roku.

Z samorządowych budżetów w regionie przeznaczono w 2019 r. na realizację zadań z zakresu:

- oświaty i wychowania (dział 801) — 5 365 mln zł (w 2018 r. 5 188 mln zł),
- wspierania rodziny (dział 855) — 3 526 mln zł, (w 2018 r. 2 762 mln zł),
- transportu i łączności (dział 600) — 2 799 mln zł (w 2018 r. 2 946 mln zł),
- administracji publicznej (dział 750) — 1 748 mln zł (w 2018 r. 1 733 mln),
- gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (dział 900) — 1 716 mln zł (w 2018 r. 1 716 mln zł).

Znaczące kwoty przeznaczono także na realizację zadań pomocy społecznej — 1 116 mln zł (w 2018 r. 1 048 mln zł), kultury i ochrony dziedzictwa narodowego — 909 mln zł (w 2018 r. 838 mln zł), gospodarki mieszkaniowej — 831 mln zł (w 2018 r. 884 mln zł) oraz kultury fizycznej i sportu — 561 mln zł (w 2018 r. 665 mln zł).

Wyniki porównań wskazują, że przy odnotowanym w 2019 r. wzroście łącznych kwot wydatków dolnośląskich JST (o 823,9 mln zł), wydatki na realizację zadań transportu i łączności obniżyły się o 147,2 mln zł (o 5%), kultury fizycznej i sportu obniżyły się o 104,8 mln zł (o 15,6%), a gospodarki mieszkaniowej o 53,1 mln zł (o 6,0%). Najwyższy wzrost — o 764,7 mln zł (o 27,7%) — dotyczył wydatków na finansowanie zadań wspierania rodziny oraz na oświatę i wychowanie — o 177,2 mln zł (o 3,4%).

W budżetach dolnośląskich JST w 2019 r. dominowały wydatki na realizację zadań oświaty i wychowania, których udział w wydatkach ogółem obniżył się do 25,8% (w 2018 wyniósł 26,0%), z tego w budżetach gmin (o 0,4 punktu proc.) do 26,7%, w budżetach miast na prawach powiatu (o 1 punkt proc.) do 26,3%, w budżecie województwa samorządowego (o 0,1 punktu proc.) do 6,5%, a w budżetach powiatów wzrósł (o 2,5 punktu proc.) do 29,5%. Najwyższy udział wydatków na finansowanie oświaty i wychowania odnotowano w budżecie gminy Borów (39,3%), a najniższy w budżecie gminy Szczawno-Zdrój (15,0%).

W budżetach powiatów udział wydatków na oświatę i wychowanie kształtował się w przedziale od 10% (Legnicki) do 50,9% (Głogowski), a w budżetach miast na prawach powiatu od 19,0% (Wałbrzych) do 33,7% (Legnica).

Odnotowany w 2019 r. wzrost wydatków przeznaczonych na finansowanie zadań wspierania rodziny dotyczył JST wszystkich szczebli i typów gmin, co znalazło wyraz w podwyższeniu ich udziału do 16,9% samorządowych wydatków (wzrost o 3,1 punktu proc.), w tym w budżetach gmin do 21,7% (o 4,1 punktu proc.), w budżetach miast na prawach powiatu do 15,1% (o 2,9 punktu proc.), a w budżetach powiatów (o 0,6 punktu proc.) do 8,4%. W budżetach gmin udział wydatków na wspieranie rodziny kształtował się w przedziale od 8,1% (Karpacz) do 35,9% (Kostomłoty), w budżetach powiatów od 4,8% (Trzebnicki) do 16,7% (Wałbrzyski), a w budżetach miast na prawach powiatu od 13,8% (Wrocław) do 20,1% (Legnica).

Udział wydatków samorządowych na finansowanie zadań transportu i łączności — przy spadku kwot tych wydatków — obniżył się do 13,5% (w 2018 r. wynosił 14,7%), z tego w budżetach gmin i powiatów do 7,6% i 13,5% (tj. o odpowiednio o 1,9 i 3,4 punktu proc.). W budżecie samorządu województwa udział tych środków wzrósł do 48,0% (tj. o 1,2 punktu proc.), a w budżetach miast na prawach powiatu wzrósł (o 0,1 punktu proc.) do 16,9% ich wydatków. Najwyższy udział wydatków na finansowanie zadań transportu i łączności odnotowano w budżecie gminy Stoszowice (25,5%), a najniższy w budżecie gminy Marciszów i Zagrodno (0,2%). W budżetach powiatów udział tych wydatków kształtował się w przedziale od 3,4% (Złotoryjski) do 25,0% (Wrocławski), a w budżetach miast na prawach powiatu od 10,5% (Legnica) do 21,6% (Wałbrzych).

Wydatki na realizację zadań administracji publicznej — nieznacznie wyższe niż w roku ubiegłym — stanowiły 8,4% wydatków ogółem (w 2018 r. stanowiły 8,7%). Wyniki porównań wskazują na spadek ich udziału w budżetach powiatów, gmin i miast na prawach powiatu odpowiednio do 11%, 9,0% i 6,2% (tj. o 0,3, 0,2, i 0,1 punktu proc.) oraz wzrost ich udziału w budżecie województwa samorządowego do 10,9% (tj. o 0,4 punktu proc.). W budżetach gmin udział wydatków na administrację publiczną kształtował się w przedziale od 5,5% (Głogów m., Lubomierz) do 16,0% (Olszyna), w budżetach powiatów od 6,3% (Kłodzki) do 22,9% (Wałbrzyski), a w budżetach miast na prawach powiatu od 5,7% (Legnica) do 8,5% (Jelenia Góra).

Udział wydatków przeznaczonych przez dolnośląskie JST na finansowanie zadań gospodarki komunalnej i ochrony środowiska — przy utrzymaniu łącznej ich kwoty na poziomie roku ubiegłego — obniżył się o 0,3 punktu proc. i stanowił 8,3% ich wydatków, z tego w budżetach gmin, powiatów i miast na prawach powiatu obniżył się (odpowiednio o 0,7, 0,3 i 0,1 punktu proc.) do 10,9%, 0,1% i 8,0%. W budżecie samorządu województwa udział tych środków wzrósł o 0,7 punktu proc. (do 1,2%). Największe zróżnicowanie udziału wydatków na finansowanie zadań gospodarki komunalnej i ochrony środowiska dotyczyło gmin miejsko-wiejskich i kształtowało się od 3,1% (Środa Śląska) do 37,4% (Pieńsk).

Samodzielność finansowa JST przejawia się szczególnie swobodą w podejmowaniu decyzji dotyczących zakresu zadań inwestycyjnych finansowanych z ich budżetów.

Strukturę wydatków majątkowych dolnośląskich JST w 2019 r., określoną udziałem procentowym wydatków przeznaczonych na rozwój infrastruktury określonych dziedzin (działów klasyfikacji budżetowej) w łącznej kwocie ich wydatków majątkowych, przedstawia tab. 9.

Tabela 9. Struktura wydatków majątkowych dolnośląskich JST w 2019 r. według działów (w %)

Wyszczególnienie	Udział wydatków majątkowych według działów								
	transport i łączność (dział 600)	gospodarka komunalna i ochrona środowiska (dział 900)	gospodarka mieszkaniowa (dział 700)	kultura fizyczna (dział 926)	kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (dział 921)	oświata i wychowanie (dział 801)	administracja publiczna (dział 750)	rolnictwo i łowiectwo (dział 010)	pozostałe
JST ogółem	39,4	15,1	8,1	8,0	7,9	7,2	2,2	1,9	10,2
Gminy, z tego:	28,0	23,5	8,2	8,0	11,1	7,2	2,9	1,3	9,7
– miejskie	30,6	19,6	10,0	12,4	9,8	6,9	0,0	1,3	9,5
– wiejskie	28,8	24,1	5,2	4,3	11,2	10,0	5,4	1,4	9,6
– miejsko-wiejskie	25,4	25,7	9,9	8,4	11,9	4,8	2,6	1,3	10,0
Powiaty	61,6	0,2	0,7	1,1	2,6	10,7	1,6	2,7	19,0
Miasta na prawach powiatu	45,5	7,2	12,1	11,1	5,1	7,8	0,0	0,4	10,9
Województwo samorządowe	68,0	3,4	1,3	4,4	2,9	1,7	5,4	9,1	3,8

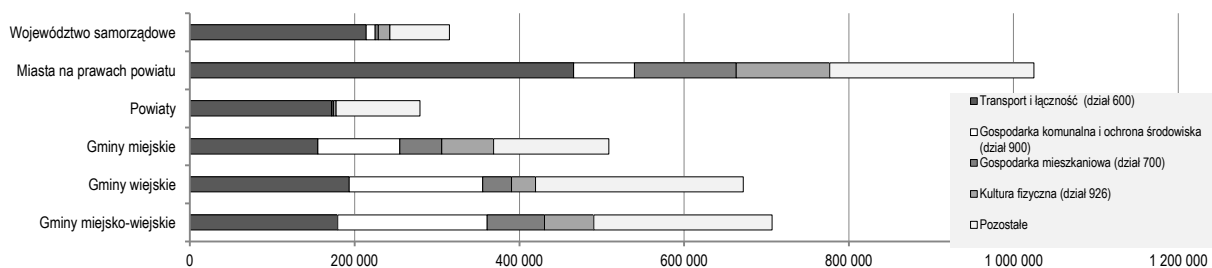
Wydatki majątkowe dolnośląskich JST w 2019 r. wyniosły łącznie 3 505,9 mln zł i były o 21,1% niższe od wykonanych w roku poprzednim (w 2018 r. wyniosły 4 442,9 mln zł). Głównym czynnikiem wpływającym na spadek wydatków majątkowych był spadek wydatków na programy i projekty współfinansowane ze środków UE (z 1 749,9 mln zł w 2018 r. do 1 175 mln zł w 2019 r. tj. o 32,8%), w tym finansowanych ze środków UE (odpowiednio z 1 188,3 mln zł do 756,2 zł tj. o 36,4%). Najwięcej środków — 1 380,4 mln zł (39,4%) — przeznaczono na finansowanie zadań transportu i łączności (dział 600), a ich udział w wydatkach majątkowych — przy spadku kwot wydatków w stosunku do roku poprzedniego (o 245,1 mln zł) — wzrósł o 2,8 punktu proc. Udział wydatków na rozwój infrastruktury transportu i łączności w strukturze wydatków majątkowych:

- powiatów — wyniósł 61,6% (w 2018 r. wyniósł 65,1%) i kształtował się w przedziale od 0,6% (Złotoryjski) do 96,2% (Milicki),
- miast na prawach powiatu — wyniósł 45,5% (w 2018 r. wyniósł 40,3%) i kształtował się w przedziale od 37,4% (Jelenia Góra) do 72,0% (Wałbrzych),
- województwa samorządowego — wzrósł z 59,5% w 2018 r. do 68,0% w 2019 r.,
- gmin — wyniósł 28,0% (w 2018 r. wyniósł 27,9%) i kształtował się w przedziale od 0,0% (Marciszów, Lubomierz, Zagrodno) do 92,5% (Ruja).

Kolejną istotną pozycję w wydatkach majątkowych dolnośląskich JST w 2019 r. stanowiły wydatki na finansowanie zadań gospodarki komunalnej i ochrony środowiska — łącznie 527,7 mln zł (o 102,1 mln zł niższe niż w 2018 r.). Ich udział w wydatkach majątkowych wzrósł do 15,1% (w 2018 r. wyniósł 14,2%). Uwagę zwraca wysoki udział wydatków na finansowanie zadań gospodarki komunalnej i ochrony środowiska w wydatkach majątkowych gmin — najwyższy w budżetach gmin miejsko-wiejskich 25,7% (wzrost o 2,7 punktu proc. w stosunku do 2018 r.) i niższy w budżetach gmin wiejskich i miejskich (odpowiednio 24,1% i 19,6%).

W budżetach dolnośląskich JST w 2019 r. odnotowano wzrost udziału wydatków majątkowych na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (dział 921) o 3 punkty proc. — przy wzroście kwot tych wydatków łącznie o 58 mln zł w stosunku do roku poprzedniego — oraz spadek udziału wydatków na finansowanie zadań inwestycyjnych oświaty i wychowania, rozwój infrastruktury sportowej, administrację publiczną oraz gospodarkę mieszkaniową (działy: 801, 926, 750 i 700) odpowiednio o 4,5, 1,2, 0,4 i 0,3 punktu proc. — przy spadku kwot wydatków majątkowych w tych działach łącznie o 532,1 mln zł).

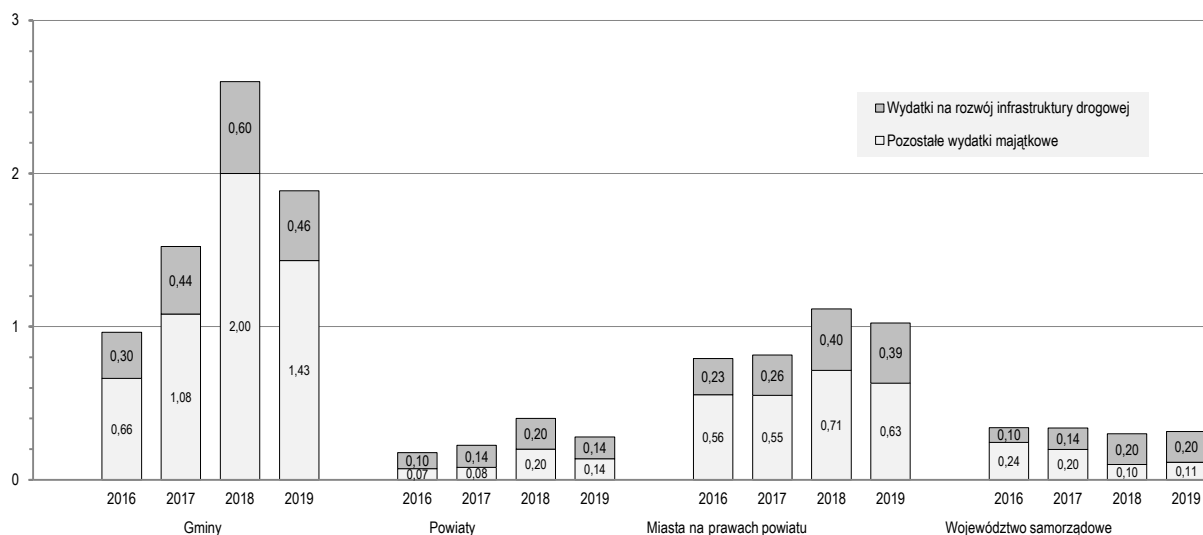
Poziom i strukturę wydatków majątkowych JST poszczególnych szczebli i typów gmin w 2019 r. według wybranych działów klasyfikacji budżetowej przedstawia rys. 9.

Rys. 9. Poziom i struktura wydatków majątkowych dolnośląskich JST w 2019 r. (w tys. zł)

Analiza zmian poziomu wydatków przeznaczonych przez dolnośląskie JST na rozwój infrastruktury drogowej w latach 2016–2019 wskazuje na obniżenie się poziomu wydatków na te zadania w budżetach gmin (o 26,9%), powiatów (o 36,5%) i miast na prawach powiatu (o 1,6%). W budżecie województwa samorządowego odnotowano wzrost (o 3%).

Zmiany poziomu wydatków majątkowych dolnośląskich JST w latach 2016–2019, w tym wydatków na rozwój infrastruktury drogowej (klasyfikowanych w rozdziałach 60011 i 60013–60017), przedstawiono na rys. 10.

Rys. 10. Wydatki majątkowe dolnośląskich JST w latach 2016–2019, w tym na rozwój infrastruktury drogowej (w mld zł)

7. Poziom wydatków na 1 mieszkańca

Wydatki zrealizowane przez dolnośląskie JST w 2019 r. — w przeliczeniu na 1 mieszkańca — wyniosły 7174 zł i były wyższe o 286 zł (o 4,2%), z tego wydatki bieżące (5965 zł) były wyższe o 609 zł (o 11,4%), a wydatki majątkowe (1209 zł) były niższe o 323 zł (o 21,1%) od wykonanych w roku poprzednim.

Wzrost wydatków (na 1 mieszkańca) odnotowały JST wszystkich szczebli, z wyjątkiem województwa. Wydatki per capita gmin wyniosły 5359 zł i były wyższe o 110 zł (2,1%), z czego wydatki per capita gmin miejskich wyniosły 4961 zł i były wyższe o 126 zł (2,6%), gmin miejsko-wiejskich wyniosły 5413 zł i były wyższe o 87 zł (1,6%), a gmin wiejskich wyniosły 5741 zł i były wyższe o 112 zł (2,0%). Wydatki dolnośląskich powiatów per capita wyniosły 1168 zł i były wyższe o 35 zł (3,1%), a wydatki województwa samorządowego wyniosły 384 zł i były niższe o 13 zł (o 3,3%) od wykonanych w roku poprzednim. Najwyższe wydatki na 1 mieszkańca po raz kolejny zrealizowały miasta na prawach powiatu, których wydatki wyniosły 7346 zł i były wyższe o 625 zł (9,3%) od wykonanych w 2018 roku. Wyniki porównań wskazują przy tym, że najwyższy wzrost odnotowano w budżetach miast na prawach powiatu (wzrost o 625 zł), a najniższy powiaty (wzrost o 35 zł). Wydatki per capita województwa samorządowego obniżyły się o 13 zł.

Poziom wydatków per capita zrealizowanych przez dolnośląskie JST w latach 2018 i 2019 zaprezentowano w tab. 10.

Tabela 10. Wydatki dolnośląskich JST na 1 mieszkańca w latach 2018 i 2019 (w zł)

Wyszczególnienie	2018			2019			Zmiana kwot wydatków		
	wydatki ogółem	z tego:		wydatki ogółem	z tego:		wydatki ogółem	z tego:	
		bieżące	majątkowe		bieżące	majątkowe		bieżące	majątkowe
JST ogółem	6 888	5 356	1 532	7 174	5 965	1 209	286	609	-323
Gminy, z tego:	5 249	3 923	1 326	5 359	4 400	959	110	477	-367
– miejskie	4 835	3 773	1 062	4 961	4 186	775	126	413	-287
– wiejskie	5 629	4 043	1 586	5 741	4 576	1 165	112	533	-421
– miejsko-wiejskie	5 326	3 964	1 362	5 413	4 452	961	87	488	-401
Powiaty	1 133	937	196	1 168	1 026	142	35	89	-54
Miasta na prawach powiatu	6 721	5 525	1 196	7 346	6 247	1 099	625	722	-97
Województwo samorządowe	397	283	114	384	276	108	-13	-7	-6

Według liczby mieszkańców na dzień 30 czerwca.

Analiza wydatków per capita według jednostek poszczególnych szczebli i typów gmin wskazuje na występowanie w regionie wysokiego zróżnicowania ich poziomu, które w 2019 r. w ukształtowało się w następujących granicach:

- 1) gminy: od 3802 zł do 12 157 zł, z tego:
 - miejskie — od 3802 zł (Zawidów) do 10 389 zł (Świeradów-Zdrój),
 - wiejskie — od 4012 zł (Przeworno) do 12 157 zł (Kobierzyce),
 - miejsko-wiejskie — od 3887 zł (Lubawka) do 11 047 zł (Polkowic);
- 2) powiaty: od 909 zł (Wałbrzyski) do 1532 zł (Milicki);
- 3) miasta na prawach powiatu: od 6279 zł (Legnica) do 7763 zł (Wrocław).

W gminach wiejskich odnotowano najwyższy wzrost dolnej granicy wydatków per capita o 276 zł (w 2018 r. o 318 zł) oraz najwyższy wzrost górnej granicy wydatków o 714 zł (w 2018 r. o 246 zł). W gminach miejskich odnotowano spadek dolnej granicy wydatków o 12 zł (w 2018 r. wzrost o 379 zł) oraz spadek górnej granicy o 6696 zł (w 2018 r. wzrost o 7977 zł), natomiast w gminach miejsko-wiejskich dolna granica wydatków została podwyższona o 237 zł (w 2018 r. o 339 zł), a górna uległa obniżeniu o 321 zł (w 2018 r. wzrost o 2663 zł). W budżetach powiatów wystąpił wzrost górnej granicy wydatków o 114 zł, a w miastach na prawach powiatu wzrost dolnej granicy wydatków (o 613 zł) i wzrost górnej granicy (o 620 zł).

Podwyższenie poziomu wydatków dolnośląskich JST w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynikało ze wzrostu wydatków bieżących o 609 zł (o 11,4%) i spadku wydatków majątkowych o 323 zł (o 21,1%). Obniżenie poziomu wydatków majątkowych dotyczyło wszystkich JST. Wydatki majątkowe per capita w gminach wiejskich były niższe o 421 zł (o 26,5%), gminach miejsko-wiejskich niższe o 401 zł (o 29,4%), gminach miejskich niższe o 287 zł (o 27,0%), miastach na prawach powiatu niższe o 97 zł (o 8,1%), a w powiatach niższe o 54 zł (o 27,6%). Wydatki majątkowe per capita województwa samorządowego uległy obniżeniu o 6 zł (o 5,3%) i wyniosły 109 zł.

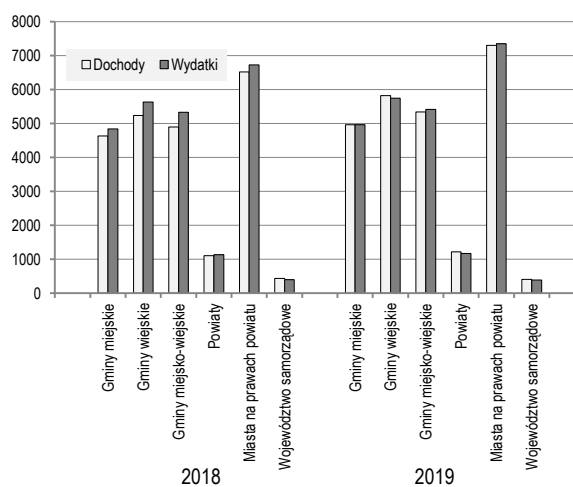
Zróżnicowanie poziomu wydatków majątkowych JST w regionie w przeliczeniu na 1 mieszkańca ukształtowało się w 2019 r. w następujących granicach:

- 1) dla gmin: od 97 zł do 4428 zł, z tego:
 - miejskich — od 159 zł (Zawidów) do 3321 zł (Świeradów-Zdrój),
 - wiejskich — od 97 zł (Marciszów) do 4428 zł (Kobierzyce),
 - miejsko-wiejskich — od 128 zł (Bogatynia) do 2945 zł (Lądek-Zdrój);
- 2) dla powiatów: od 23 zł (Górowski) — do 280 zł (Oławski);
- 3) dla miast na prawach powiatu: od 746 zł (Legnica) — do 1375 zł (Wałbrzych).

Zestawienie poziomu dochodów i wydatków per capita dolnośląskich JST wskazuje, że w 2019 r. wydatki na 1 mieszkańca w regionie były łącznie o 41 zł niższe od zrealizowanych dochodów (w 2018 r. wydatki były o 282 zł wyższe niż dochody).

Poziom dochodów i wydatków dolnośląskich JST w przeliczeniu na 1 mieszkańca według szczebli i typów gmin przedstawia rys. 11, a według poszczególnych jednostek — zestawienie 2 zamieszczone na końcu opracowania.

Analiza danych szczegółowych dla 2019 r. wskazuje na wystąpienie ujemnej różnicy pomiędzy dochodami a wydatkami w 89 JST, z tego w 82 gminach, 5 powiatach i 2 miastach na prawach powiatu. Dane te wskazują na znaczne zmniejszenie się liczby jednostek wykazujących niedobór dochodów (o 63 JST mniej niż w 2018 r.).

Rys. 11. Poziom dochodów i wydatków dolnośląskich JST przypadających na 1 mieszkańca w latach 2018 i 2019 (w zł)

Dla porównania — wydatki per capita obliczone dla wszystkich JST w kraju wyniosły łącznie 7300 zł i były wyższe o 547 zł (o 8,1%) od zrealizowanych w roku poprzednim, w tym wydatki majątkowe wyniosły 1330 zł i były niższe o 47 zł (o 3,4%). Wydatki gmin wyniosły 5243 zł i były wyższe o 320 zł (o 6,5%), a wydatki powiatów wyniosły 1148 zł i były wyższe o 38 zł (o 3,4%) od wykonanych w roku poprzednim. Najwyższe wydatki — tak jak w regionie — zrealizowały miasta na prawach powiatu, których wydatki per capita wyniosły 7703 zł i były wyższe o 792 zł (o 11,5%). Wydatki per capita województw samorządowych wyniosły 479 zł i były wyższe o 47 zł (o 10,9%) od wykonanych w 2018 roku.

Poziom wydatków dolnośląskich gmin oraz miast na prawach powiatu w 2019 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca przedstawiono w kartogramie na końcu opracowania.

8. Finansowanie zadań JST z udziałem środków unijnych

Środki finansowe Unii Europejskiej podlegają ścisłym zasadom zarządzania określonym w rozporządzeniach i programach unijnych. Zasady te mają służyć przejrzystości i zagwarantować równy dostęp do finansowania z budżetu UE państwom członkowskim. Pula środków, jaką dysponuje Polska w ramach Perspektywy Finansowej UE na lata 2014–2020, to 104,9 mld euro (w tym środki UE 86,1 mld euro).

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych, środki przeznaczone na realizację Programów Operacyjnych w części odpowiadającej wkładowi środków europejskich stanowią w budżecie państwa tzw. budżet środków europejskich, z którego wydatki realizowane są w formie płatności. Środki ujęte w budżecie środków europejskich mogą być wykorzystane wyłącznie na cele określone w umowach międzynarodowych i zgodnie z procedurami określonymi w tych umowach lub procedurami obowiązującymi przy ich wydatkowaniu, natomiast część środków odpowiadająca wkładowi krajowemu jest przekazywana w formie dotacji celowej. JST występujące w charakterze beneficjenta otrzymane środki wydatkują i rozliczają w trybie przewidzianym dla danej formy dofinansowania.

Dochody i wydatki na programy i projekty realizowane z udziałem środków pochodzących z budżetu UE określono z uwzględnieniem paragrafów odpowiednio dochodów i wydatków z czwartą cyfrą 1, 2, 7, 8 i 9 (czwartą cyfrą 1, 7 i 8 oznaczono środki pochodzące z budżetu UE, zaś cyfrą 2 i 9 oznaczono współfinansowanie programów ze źródeł krajowych).

Tabela 11. Dochody i wydatki na realizację programów z udziałem środków UE (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Dochody						Wydatki					
	2018			2019			2018			2019		
	ogółem na programy	z tego		ogółem na programy	z tego		ogółem na programy	z tego		ogółem na programy	z tego	
		środki UE*	środki krajowe (współfinansowanie)**		środki UE*	środki krajowe (współfinansowanie)**		środki UE*	środki krajowe (współfinansowanie)**		środki UE*	środki krajowe (współfinansowanie)**
JST ogółem	1 248 672	1 152 177	96 496	1 286 312	1 197 336	88 976	2 076 931	1 432 938	643 994	1 471 725	991 376	480 349
Gminy, z tego:	616 880	605 694	11 186	540 449	526 460	13 989	1 106 951	751 728	355 223	624 848	400 806	224 042
– miejskie	183 736	181 185	2 551	154 397	149 426	4 971	298 059	211 340	86 719	187 444	115 531	71 913
– wiejskie	172 419	167 827	4 592	159 295	156 548	2 747	341 595	216 154	125 441	167 094	108 006	59 088
– miejsko-wiejskie	260 725	256 683	4 042	226 757	220 485	6 271	467 297	324 234	143 063	270 310	177 269	93 041
Powiaty	121 082	115 987	5 094	158 576	152 943	5 633	208 645	171 605	37 039	132 453	110 403	22 050
Miasta na prawach powiatu	224 048	216 095	7 954	343 450	332 807	10 644	409 982	288 885	121 096	404 563	284 043	120 519
Województwo samorządowe	286 662	214 400	72 262	243 837	185 127	58 711	351 354	220 719	130 635	309 861	196 123	113 738
Dotacje i środki §§ 200 i 620	127 640	73 383	54 257	112 356	69 077	43 280	51 886	12 688	39 198	45 973	21 818	24 154
Dotacje i środki §§ 205 i 625	1 090 662	1 057 139	33 523	1 111 343	1 076 722	34 621	29 745	14 329	15 416	37 018	15 171	21 847

* Paragrafy z czwartą cyfrą: 1, 7, 8. ** Paragrafy z czwartą cyfrą: 2, 9.

Z rocznych sprawozdań z wykonania budżetu dolnośląskich JST za 2019 rok wynika, iż łączna kwota dotacji i środków otrzymanych na finansowanie programów realizowanych z udziałem środków UE wyniosła 1 286,3 mln zł (89,7% planu), w tym na zadania bieżące 301,4 mln zł (84,4% planu), a na zadania majątkowe 984,9 mln zł (91,4% planu). W stosunku do 2018 r. nastąpił wzrost dofinansowania o 3,0% (tj. o 37,6 mln zł).

Łączna kwota wydatków na programy i projekty finansowane z udziałem środków UE wyniosła 1 471,7 mln zł (89,1% planu) i była niższa od wykonanej w 2018 r. o 605,2 mln zł, tj. o 29,1%.

Dochody i wydatki dolnośląskich JST związane z realizacją programów z udziałem środków UE w latach 2018 i 2019 przedstawia tab. 11.

W łącznej kwocie dofinansowania przekazanego dolnośląskim JST w 2019 r. na realizację programów z udziałem środków UE (1 286,3 mln zł):

- 1) środki pochodzące z budżetu UE wyniosły łącznie 1 197,3 mln zł, z czego przeznaczono dla:
 - województwa samorządowego — 185,1 mln zł, tj. 15,5% (w 2018 r. — 18,6%),
 - miast na prawach powiatu — 332,8 mln zł, tj. 27,8% (w 2018 r. — 18,8%),
 - powiatów — 152,9 mln zł, tj. 12,8% (w 2018 r. — 10,1%),
 - gmin ogółem — 526,5 mln zł (44,0%), z tego:
 - gmin miejskich — 149,4 mln zł, tj. 12,5% (w 2018 r. — 15,7%),
 - gmin wiejskich — 156,5 mln zł, tj. 13,1% (w 2018 r. — 14,6%),
 - gmin miejsko-wiejskich — 220,5 mln zł, tj. 18,4% (w 2018 r. — 22,3%),
- 2) współfinansowanie krajowe wyniosło 89,0 mln zł i stanowiło 6,9% (w 2018 r. 7,7%) otrzymanego dofinansowania, przy czym 77,9% (w 2018 r. 75,0%) środków dofinansowania spłynęło do budżetu województwa i miast na prawach powiatu.

Wśród samorządów lokalnych najwięcej środków na realizację programów unijnych pozyskały: Wrocław (161,1 mln zł), Wałbrzych (142,2 mln zł) i Legnica (22,3 mln zł) oraz kolejno gminy: Głogów m. (26,3 mln zł), Oława w. (13,0 mln zł), Bolków (12,0 mln zł) i Świdnica m. (11,8 mln zł), a wśród powiatów: Wrocławski (21,0 mln zł), Lubiński (13,3 mln zł) i Kłodzki (10,9 mln zł). W budżetach 4 gmin (Chocianów, Grębocice, Przemków i Ruja) nie odnotowano w 2019 r. dochodów związanych z realizacją programów finansowanych z udziałem środków UE.

W relacji do wykonanych dochodów ogółem dolnośląskich JST, udział dochodów na realizację programów zmniejszył się z 6,5% w 2018 r. do 6,1% w 2019 r., a w budżetach JST poszczególnych szczebli i typów gmin wyniósł:

- w budżecie województwa samorządowego — 20,7% dochodów (w 2018 r. — 22,8%),
- w budżetach miast na prawach powiatu — 5,0% dochodów (w 2018 r. — 3,7%),
- w budżetach powiatów — 6,6% dochodów (w 2018 r. — 5,6%),
- w budżetach gmin ogółem — 5,1% dochodów (w 2018 r. — 6,4%), z tego:
 - w budżetach gmin miejskich — 4,7% dochodów (w 2018 r. — 6,0%),
 - w budżetach gmin wiejskich — 4,7% dochodów (w 2018 r. — 5,8%),
 - w budżetach gmin miejsko-wiejskich — 5,8% dochodów (w 2018 r. — 7,2%).

Wydatki dolnośląskich JST związane z realizacją programów i projektów z udziałem środków UE wyniosły łącznie 1 471,7 mln zł i były o 605,2 mln zł niższe od wykonanych w roku poprzednim (w 2018 r. wyniosły 2 076,9 mln zł). Wyniki porównań wykonania budżetów dolnośląskich JST z danymi z wykonania budżetów wszystkich JST w kraju wskazują, że w łącznej kwocie wydatków na finansowanie programów:

- wydatki o charakterze majątkowym w budżetach dolnośląskich JST wyniosły 1 175,0 mln zł i stanowiły 79,8% wartości realizowanych programów (dla wszystkich JST w kraju stanowiły 83,3%),
- wydatki bieżące w budżetach dolnośląskich JST wyniosły 296,7 mln zł, tj. 20,2% wszystkich środków przeznaczonych na programy i projekty unijne (dla wszystkich JST w kraju stanowiły 16,7%).

W łącznej kwocie wydatków na realizację programów i projektów unijnych (1 471,7 mln zł):

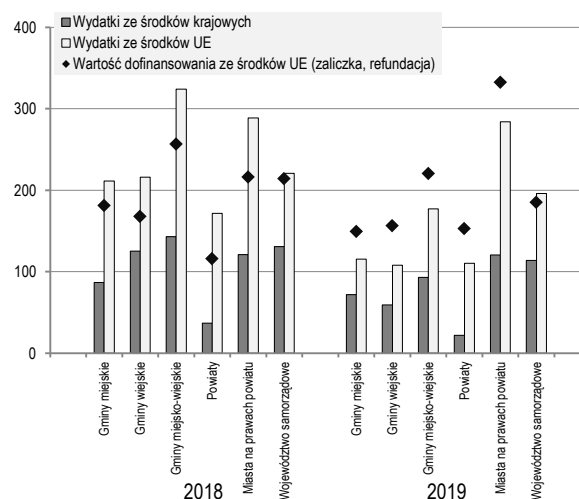
- wydatki finansowane ze środków UE wyniosły 991,4 mln zł, co odpowiadało 67,4% wartości zrealizowanych wydatków na programy i projekty (w 2018 r. wyniosły 1 432,9 mln zł), w tym wydatki na projekty inwestycyjne — 719,6 mln zł,
- wydatki stanowiące współfinansowanie krajowe (środki własne JST i dotacje z budżetów krajowych) wyniosły łącznie 480,3 mln zł, co odpowiadało 32,6% wartości zrealizowanych wydatków na programy i projekty (w 2018 r. wyniosły 644 mln zł), w tym wydatki tytułem współfinansowania projektów inwestycyjnych — 385,5 mln zł.

Udział wydatków na realizację programów i projektów z udziałem środków UE w wydatkach ogółem dolnośląskich JST obniżył się z 10,4% w 2018 r. do 7,1% w 2019 r., a w budżetach JST poszczególnych szczebli i typów gmin kształtował się następująco:

- województwo samorządowe — 27,8% wydatków (w 2018 r. — 30,5%),
- miasta na prawach powiatu — 5,9% wydatków (w 2018 r. — 6,5%),
- powiaty — 5,8% wydatków (w 2018 r. — 9,4%),
- gminy ogółem — 5,9% wydatków (w 2018 r. — 10,7%), z tego:
 - gminy miejskie — 5,8% wydatków (w 2018 r. — 9,3%),
 - gminy wiejskie — 5% wydatków (w 2018 r. — 10,6%),
 - gminy miejsko-wiejskie — 6,8% wydatków (w 2018 r. — 11,9%).

Wydatki na realizację programów z udziałem środków UE w 2019 r. wykazały budżety 160 gmin — łącznie 624,8 mln zł, w tym najwyższe budżety gmin miejskich: Głogów (34,6 mln zł) i Kamienna Góra (18,6 mln zł), gminy wiejskiej Oława (15,3 mln zł) oraz gmin miejsko-wiejskich: Bolków (15,3 mln zł) i Prusice (13,8 mln zł). Wydatki 4 miast na prawach powiatu wyniosły łącznie 404,6 mln zł, z tego: Wrocław 214,1 mln zł, Wałbrzych 132,0 mln zł, Jelenia Góra 43,1 mln zł i Legnica 15,3 mln zł. Wydatki województwa samorządowego wyniosły 309,9 mln zł, w tym przekazane w formie dotacji dla podmiotów realizujących w wysokości 69,3 mln zł. Wydatki 26 powiatów wyniosły 132,5 mln zł, a najwyższe dotyczyły Powiatu Kłodzkiego (19,1 mln zł), Powiatu Lubiąskiego (10,0 mln zł) i Powiatu Wrocławskiego (9,7 mln zł).

Wydatki na programy realizowane z udziałem środków UE oraz poziom dofinansowania ze środków UE w latach 2018 i 2019 przedstawia rys. 12.

Rys. 12. Wydatki na programy realizowane z udziałem środków UE oraz poziom dofinansowania z budżetu Unii w latach 2018 i 2019 (w mln zł)

Prezentacja graficzna pozwala zauważyć znaczący spadek, w stosunku do 2018 r., wydatków na realizację programów z udziałem środków UE w budżetach jednostek wszystkich szczebli. Wiąże się to z finalizowaniem i ostatecznym rozliczaniem projektów realizowanych w ramach kończącej się perspektywy finansowej na lata 2014–2020. Wydatki te były w 2019 r. łącznie o 605,2 mln zł (o 29,1%) niższe od wykonanych w roku poprzednim, z tego w budżetach:

- województwa samorządowego — niższe o 41,5 mln zł (o 11,8%),
- miast na prawach powiatu — niższe o 5,4 mln zł (o 1,3%),
- powiatów — niższe o 76,2 mln zł (o 36,5%),
- gmin ogółem — niższe o 482,1 mln zł (o 43,6%), z tego:
 - gmin miejskich — niższe o 110,6 mln zł (o 37,1%),
 - gmin wiejskich — niższe o 174,5 mln zł (o 51,1%),
 - gmin miejsko-wiejskich — niższe o 197,0 mln zł (o 42,2%).

W strukturze wydatków dominowały wydatki na zadania realizowane w ramach działów:

- transport i łączność (dział 600) – 528,3 mln zł, tj. 35,9% (w 2018 r. — 628,3 mln zł),
- gospodarka komunalna i ochrona środowiska (dział 900) – 228,0 mln zł, tj. 15,5% (w 2018 r. — 322,2 mln zł),
- oświata i wychowanie (dział 801) – 179,0 mln zł, tj. 12,2% (w 2018 r. — 352,9 mln zł),
- kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (dział 921) – 122,4 mln zł, tj. 8,3% (w 2018 r. — 98,6 mln zł),
- administracja publiczna (dział 750) – 86,0 mln zł, tj. 5,8% (w 2018 r. — 139,6 mln zł),
- gospodarka mieszkaniowa (dział 700) – 76,5 mln zł, tj. 5,2% (w 2018 r. — 141,9 mln zł).

Wydatki na zadania w pozostałych działach wyniosły łącznie 251,7 mln zł i stanowiły 17,1% kwoty wykonanych wydatków na programy i projekty realizowane z udziałem środków UE.

Analiza danych wskazuje, że kierunki wydatkowania środków unijnych różnią się na poszczególnych szczeblach dolnośląskich JST. W 2019 r. inwestycje w transport i drogi (dział 600) to przede wszystkim wydatki budżetów miast na prawach powiatu — łącznie 265,5 mln zł (65,6% wszystkich środków UE dla tego typu JST) i województwa samorządowego — 171,2 mln zł (55,3% środków UE województwa samorządowego). Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (dział 900) zdominowały budżety gmin wszystkich typów – w gminach miejskich wyniosły 56,8 mln zł (30,3% środków UE), w gminach wiejskich – 54,9 mln zł (32,9% środków UE) i w gminach miejsko-wiejskich — 87,7 mln zł (32,4% środków UE). W budżetach powiatów najwięcej środków UE wydatkowano na oświatę i wychowanie (dział 801) – 49,8 mln zł (37,6%).

Należy zauważyć, że podobnie jak w roku ubiegłym, najwięcej projektów realizowanych było w działach 600, 801 i 900. Wydatki w tych działach skumulowały ponad 63% środków przeznaczonych na programy i projekty unijne dla dolnośląskich JST.

9. Analiza realizacji wybranych zadań ustawowych — ochrona środowiska, gospodarka komunalna i profilaktyka uzależnień

Katalog zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego określają ustawy ustrojowe oraz przepisy prawa materialnego. Ustawy o samorządzie gminnym, powiatowym i województwa nakładają na samorzady m.in. obowiązek prowadzenia działań w zakresie ochrony środowiska mających odzwierciedlenie w gminnych, powiatowych i wojewódzkich programach ochrony środowiska. Sposoby finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej określa ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2019 r. poz. 1396, z późn. zm.), nadając samorządom prawo do udziału w dochodach z opłat i kar za korzystanie z środowiska, zaznaczając jednocześnie, że wydatki na ściśle określone cele związane z ochroną środowiska nie mogą być niższe od kwoty wpływów z opłat i kar (art. 403 ust. 1 i 2 ustawy). Prowadzenie gospodarki odpadami komunalnymi reguluje ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2019 r. poz. 2010, z późn. zm.), na mocy której gminy mają obowiązek gromadzenia, wywozu i zagospodarowania odpadów komunalnych. Za wykonane usługi zagospodarowania odpadów gminy lub związki gmin pobierają opłaty stanowiące ich dochód (art. 6r ust. 1 i 1a ustawy), który nie może być przeznaczony na cele niezwiązane z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami (art. 6r ust. 1aa ustawy). Do zadań własnych województw samorządowych i gmin należy również przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii. W celu finansowania działań profilaktyki samorządom województw przyznano dochody z opłat za zezwolenia na obrót hurtowy napojami do 18% zaw. alkoholu, a gminom prawo do opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych – odpowiednio na podstawie art. 9 ust. 2 i art. 11¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r. poz. 2277, z późn. zm.). Dochody te nie mogą być przeznaczone na cele niezwiązane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii.

W 2019 r. dolnośląskie jednostki samorządu terytorialnego (wraz ze związkami międzygminnymi utworzonymi w celu realizacji zadań związanych z ochroną środowiska) wykonały klasyfikowane w dziale 900 — Ochrona środowiska dochody ogółem w wysokości 989,9 mln zł, co stanowiło 92,4% zakładanego planu i wydatki w wysokości 1.855,1 mln zł (91,4% planu). W stosunku do roku poprzedniego dochody wzrosły o 24,4 mln zł, a wydatki o 8,5 mln zł. W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody te wyniosły 341 zł, a wydatki 640 zł.

Poziom dochodów związanych z ochroną środowiska dolnośląskich JST w latach 2018 i 2019 wraz z dynamiką przedstawia tab. 12.

**Tabela 12. Dochody dolnośląskich JST w latach 2018 i 2019
— ochrona środowiska**

Wyszczególnienie	Dochody w dziale 900 — Ochrona środowiska						Dynamika dochodów (2018 = 100)		
	2018			2019			ogółem	z tego:	
	ogółem	z tego:		ogółem	z tego:			bieżące	majątkowe
		bieżące	majątkowe		bieżące	majątkowe			
[tys. zł]						[%]			
JST ogółem	965 509	779 435	186 074	989 870	814 378	175 492	102,5	104,5	94,3
Gminy, z tego:	520 452	346 957	173 495	545 470	385 285	160 185	104,8	111,0	92,3
– miejskie	188 599	130 218	58 381	176 820	137 674	39 146	93,8	105,7	67,1
– wiejskie	138 768	98 276	40 492	149 596	109 021	40 575	107,8	110,9	100,2
– miejsko-wiejskie	193 085	118 463	74 622	219 054	138 590	80 464	113,4	117,0	107,8
Powiaty	11 684	7 674	4 010	8 145	5 146	2 999	69,7	67,1	74,8
Miasta na prawach powiatu	286 417	281 600	4 817	285 401	274 988	10 413	99,6	97,7	216,2
Województwo samorządowe	1 678	1 678	0	2 145	2 112	33	127,8	125,9	-
Związki międzygminne	145 278	141 525	3 753	148 709	146 847	1 862	102,4	103,8	49,6

Należy zauważyć, że wzrost dochodów w dziale 900 był de facto efektem zwiększenia wpływów gmin z opłat za gospodarowanie odpadami (§ 049). Po wyłączeniu tego źródła dochodów kwota środków pozyskanych w dziale Ochrona środowiska była niższa w stosunku do 2018 r. o 29,7 mln zł.

Analiza źródeł dochodów JST klasyfikowanych w dziale 900 – Ochrona środowiska wskazuje, że zdecydowanie największy udział miały wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami (§0 49) — 62,1% wszystkich dochodów i dotacje w ramach projektów UE (§ 625) — 13,7%, zaś 10,7% stanowiły dochody z usług (§ 083), a 2,7% pozostałe opłaty (§ 069). Dochody własne stanowiły 81,5% wpływów klasyfikowanych w tym dziale (806,3 mln zł), a pozostałe 18,5% (183,5 mln zł) to dotacje celowe i wpływy pozyskane z budżetu państwa, funduszy celowych i innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych.

Największy udział w wydatkach dolnośląskich JST na ochronę środowiska stanowiły w 2019 r. koszty zakupu usług (§ 430) — 1 060,3 mln zł i zakupu energii (§ 426) – 86,8 mln zł, które stanowiły łącznie 61,8% wszystkich wydatków, oraz wydatki na inwestycje i zakupy inwestycyjne (§ 605 i § 606) — 446,1 mln zł, czyli 24,0%. Poziom nakładów inwestycyjnych dolnośląskich JST przeznaczonych na ochronę środowiska zmniejszył się w stosunku do roku poprzedniego o 81,5 mln zł, tj. o 15,4%, przy jednoczesnym wzroście wydatków bieżących na zakup usług o 99,7 mln zł, tj. o 10,4%.

Poziom wydatków przeznaczonych na ochronę środowiska dolnośląskich JST w latach 2018 i 2019 przedstawia tab. 13.

**Tabela 13. Wydatki dolnośląskich JST w latach 2018 i 2019
— ochrona środowiska**

Wyszczególnienie	Wydatki w dziale 900 — Ochrona środowiska											
	2018						2019					
	ogółem	bieżące	z tego:			ogółem	bieżące	z tego:				
			w tym:	w tym:	w tym:			w tym:	w tym:			
		wynagrodzenia i pochodne	dotacje	majątkowe	dotacje		wynagrodzenia i pochodne	dotacje	majątkowe	dotacje		
[tys. zł]												
JST ogółem	1 846 611	1 210 343	69 699	14 503	636 268	85 344	1 855 116	1 323 418	77 473	16 021	531 698	64 217
Gminy, z tego:	1 196 727	631 754	29 494	10 607	564 973	61 231	1 153 154	710 147	32 192	11 561	443 009	36 445
– miejskie	359 569	219 464	8 867	1 548	140 105	20 664	350 057	250 539	9 200	1 331	99 518	7 780
– wiejskie	372 089	177 894	10 541	5 239	194 195	21 243	358 364	196 500	12 146	5 393	161 865	12 248
– miejsko-wiejskie	465 069	234 396	10 086	3 820	230 673	19 324	444 733	263 108	10 846	4 837	181 626	16 417
Powiaty	9 027	1 582	67	111	7 445	110	2 044	1 625	53	125	419	237
Miasta na prawach powiatu	504 937	451 608	36 968	3 232	53 329	19 953	548 291	474 626	41 511	3 750	73 665	16 940
Województwo samorządowe	5 672	1 622	657	53	4 050	4 050	12 990	2 395	1 111	59	10 595	10 595
Związki międzygminne	130 248	123 777	2 513	500	6 471	0	138 636	134 625	2 607	527	4 011	0

Koszty obsługi systemu gospodarki odpadami komunalnymi (rozdział 90002), jakie poniosły dolnośląskie gminy i związki międzygminne, zamknęły się w 2019 r. kwotą 690,0 mln zł (97,7% planowanych wydatków), tj. o 64,1 mln zł więcej niż w roku poprzednim, i prawie w całości dotyczyły zakupu usług (§ 430) — 92,6% wszystkich wydatków w rozdziale. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki te wyniosły 238 zł. Wpływy uzyskane w 2019 r. z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 615,1 mln zł (wykonanie na poziomie 98,0% planu) i były wyższe od roku poprzedniego o 54,1 mln zł. W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody wyniosły 212 zł. Z porównania wydatków gmin i związków na funkcjonowanie systemu z wpływami z opłat wynika, że w 2019 r. gminy i związki dopłaciły per saldo do systemu z innych środków własnych 74,9 mln zł, czyli o 10,0 mln zł więcej niż roku poprzednim. Wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi były niższe od wydatków bieżących na funkcjonowanie systemu (klasyfikowane w rozdziale 90002) o 68,6 mln zł. Dla 20 spośród 169 dolnośląskich gmin i miast na prawach powiatów w całości zadania związane z gospodarką odpadami realizują powołane m.in. do tego celu związki międzygminne: Związek Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego „ZGPD-7”, Związek Międzygminny „Ślęza-Oława”, Związek Gmin Zagłębia Miedziowego oraz Związek Międzygminny „EKO Siódemka” (z woj. wielkopolskiego, do którego należy dolnośląska gmina Cieszków).

Wysokość dochodów i wydatków związanych z gospodarką komunalną dolnośląskich JST w latach 2018 i 2019, w tym w przeliczeniu na 1 mieszkańca, przedstawia tab. 14.

**Tabela 14. Wykonanie dochodów i wydatków dolnośląskich JST w latach 2018 i 2019
— gospodarka komunalna**

Wyszczególnienie	2018				2019			
	wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi (rozdział 90002 § 049)		wydatki związane z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami (rozdział 90002)		wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi (rozdział 90002 § 049)		wydatki związane z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami (rozdział 90002)	
	ogółem [tys. zł]	per capita [zł]	ogółem [tys. zł]	per capita [zł]	ogółem [tys. zł]	per capita [zł]	ogółem [tys. zł]	per capita [zł]
JST ogółem*	561 008	193	625 949	216	615 069	212	690 039	238
Gminy, z tego:	279 560	142	325 526	165	317 549	161	368 157	187
– miejskie	106 419	159	115 530	172	117 626	179	135 511	206
– wiejskie	76 167	133	89 479	157	84 396	146	97 886	170
– miejsko-wiejskie	96 974	133	120 517	166	115 527	157	134 760	183
Miasta na prawach powiatu	244 257	262	258 815	278	249 270	267	266 010	285
Związki międzygminne	37 191	-	41 608	-	48 251	-	55 872	-

* W przypadku wydatków — bez województwa samorządowego i powiatów.

Analiza wykonania dyspozycji art. 6r ust. 1aa ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach przez porównanie dochodów (§ 049) i wydatków ogółem w rozdziale 90002 wykazała, że w przypadku 18 gmin wpływy z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami były wyższe od wydatków na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami o sumaryczną kwotę 3,6 mln zł. Należy jednak mieć na uwadze, że zgodnie z art. 6r ust. 2c gmina może przeznaczyć niewykorzystane środki pochodzące z opłat za gospodarowanie odpadami na pokrycie kosztów utrzymania systemu w roku kolejnym.

Jednostki realizujące zadania związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii zaplanowały w 2019 r. dochody z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na obrót hurtowy i sprzedaż napojów alkoholowych w wysokości 69,7 mln zł, tj. o 2,2 mln zł wyższe niż w roku poprzednim, a wykonały na poziomie 71,0 mln (102,0% planu) — o 2,6 mln zł wyższe niż w 2018 r. Planowane w 2019 r. wydatki na profilaktykę uzależnień wyniosły 75,1 mln zł, a wykonane 69,1 mln zł (92,0% planu). Różnica pomiędzy planowanymi wydatkami a dochodami wyniosła w skali województwa per saldo 5,4 mln zł (w przypadku 163 jednostek planowane wydatki były wyższe od planowanych dochodów, których suma różnic wyniosła 6,5 mln zł), natomiast uwzględniając wykonanie wydatki były niższe per saldo od dochodów o 2,0 mln zł (w przypadku 123 jednostek wydatki były niższe od dochodów, których suma różnic wyniosła 4,2 mln zł).

Zestawienie dochodów i wydatków dolnośląskich JST związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii w latach 2018 i 2019, w tym w przeliczeniu na 1 mieszkańca, przedstawia tab. 15.

**Tabela 15. Dochody i wydatki dolnośląskich JST w latach 2018 i 2019
— profilaktyka uzależnień**

Wyszczególnienie	2018				2019			
	wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż alkoholu (§ 048)		wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi i zwalczanie narkomanii (rozdz. 85153 i 85154)		wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż alkoholu (§ 048)		wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi i zwalczanie narkomanii (rozdz. 85153 i 85154)	
	ogółem [tys. zł]	per capita [zł]	ogółem [tys. zł]	per capita [zł]	ogółem [tys. zł]	per capita [zł]	ogółem [tys. zł]	per capita [zł]
	JST ogółem	68 400	23,58	65 789	22,36	71 042	24,50	69 086
Gminy, z tego:	42 822	21,75	40 884	20,77	44 170	22,45	41 869	21,28
– miejskie	17 955	26,79	16 624	24,80	18 278	27,85	17 482	26,63
– wiejskie	10 430	18,24	10 084	17,64	10 867	18,85	10 342	17,94
– miejsko-wiejskie	14 437	19,86	14 176	19,50	15 025	20,44	14 045	19,11
Miasta na prawach powiatu	24 624	26,42	23 979	25,72	26 035	27,93	26 475	28,40
Województwo samorządowe	954	0,33	926	0,32	837	0,29	742	0,26

10. Przychody i rozchody budżetów

Przychody budżetów JST województwa dolnośląskiego w 2019 r. wyniosły łącznie 2 146,5 mln zł i były o 533,3 mln zł niższe od zrealizowanych w 2018 roku. Przychody pochodzące:

- z zaciągnięcia kredytów i pożyczek oraz emisji obligacji (przychody zwrotne) wyniosły łącznie 1 135,2 mln zł tj. 52,9% przychodów (w 2018 r. wyniosły 1 661,6 mln zł i stanowiły 62,0% przychodów),
- z nadwyżek z lat ubiegłych (nadwyżki budżetowej w wysokości 160,5 mln zł i wolnych środków w wysokości 839,3 mln zł) wyniosły łącznie 999,8 mln zł i stanowiły 46,6% przychodów (w 2018 r. nadwyżki z lat ubiegłych wyniosły łącznie 1 013,5 mln zł i stanowiły 37,8% przychodów),
- ze spłat pożyczek udzielonych wyniosły 10,2 mln zł, a ich udział w strukturze przychodów wzrósł do 0,5% (w 2018 r. wyniosły 4,4 mln zł i stanowiły niespełna 0,2% przychodów).

Przychody i rozchody budżetów według kategorii JST przedstawia tab. 16.

Tabela 16. Przychody i rozchody budżetów dolnośląskich JST w 2019 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Przychody				Rozchody		Zmiana kwot przychodów zwrotnych (3 – 7)
	ogółem	w tym:			ogółem	w tym:	
		zaciągnięte kredyty, pożyczki oraz obligacje	nadwyżki z lat ubiegłych				
			nadwyżka budżetowa	wolne środki*			
1	2	3	4	5	6	7	8
JST ogółem	2 146 545	1 135 199	160 498	839 355	958 952	914 859	220 340
Gminy, w tym:	1 297 730	653 970	160 498	478 558	494 938	460 266	193 704
– miejskie	339 941	164 710	3 006	171 628	124 121	116 630	48 080
– wiejskie	484 096	186 045	147 846	148 555	164 904	143 620	42 425
– miejsko-wiejskie	473 694	303 214	9 647	158 375	205 914	200 016	103 198
Powiaty	178 263	58 268	0	119 996	84 575	81 819	-23 551
Miasta na prawach powiatu	605 378	422 962	0	175 848	299 989	293 324	129 638
Województwo samorządowe	65 174	0	0	64 954	79 450	79 450	-79 450

* Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 u.f.p.

Struktura przychodów dolnośląskich JST w 2019 r. wskazuje na zmniejszenie udziałów przychodów pochodzących z zaciągnięcia kredytów i pożyczek oraz emisji obligacji w przychodach ogółem i zwiększenie udziału przychodów z tytułu nadwyżek z lat ubiegłych. Wyniki ustaleń wskazują, że przychody pochodzące z zaciągnięcia kredytów i pożyczek oraz emisji obligacji w 2019 r. były łącznie niższe o 526,4 mln zł (o 31,7%) od zrealizowanych w 2018 r., a o ich spadku zdecydowała mniejsza liczba jednostek zaciągających zobowiązania (o 32 mniej), jak i ich niższe kwoty w stosunku do zaciągniętych w roku poprzednim. Z kolei przychody pochodzące z nadwyżek z lat ubiegłych były łącznie niższe o 13,7 mln zł (o 1,4%). Udział przychodów pochodzących z zaciągniętych w 2019 r. kredytów i pożyczek oraz emisji obligacji uległ obniżeniu (o 9,1%), a udział nadwyżek z lat ubiegłych wzrósł (o 8,8 %).

Wielkość przychodów w 2019 r. określili w szczególności:

- przychody pochodzące z zaciągnięcia kredytów i pożyczek oraz emisji obligacji (przychody zwrotne) — łącznie w kwocie 1 135,2 mln zł, które pozyskało i włączyło w finansowanie budżetu 137 JST (122 gmin, 11 powiatów, 4 miasta na prawach powiatu), w tym na finansowanie projektów realizowanych z udziałem środków UE zaciągnięto w 2019 r. łącznie 166,5 mln zł kredytów i pożyczek, co stanowiło 14,7% wszystkich tego typu przychodów (dla porównania — w 2018 r. wystąpiły w budżetach 169 JST łącznie na kwotę 1 661,6 mln zł, w tym 250,7 mln zł na finansowanie programów i projektów z udziałem środków UE, co stanowiło 15,1% wszystkich zaciągniętych kredytów i pożyczek);
- przychody pochodzące z wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 u.f.p. — łącznie w kwocie 839,3 mln zł (39,1% przychodów), które wystąpiły w przychodach budżetu 190 JST (159 gmin, 26 powiatów, 4 miast na prawach powiatu i województwa); dla porównania — w 2018 r. wystąpiły w budżetach 185 JST w kwocie 797,2 mln zł; co stanowiło 29,7% przychodów;
- przychody pochodzące z nadwyżki budżetu z lat ubiegłych — łącznie w kwocie 160,5 mln zł, co stanowiło 7,5% przychodów, które wystąpiły w przychodach budżetu 15 JST (dla porównania — w 2018 r. wystąpiły w budżetach 17 JST w kwocie 216,4 mln zł).

Łączna kwota zaciągniętych przez dolnośląskie JST w 2019 r. kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych obligacji (1 135,2 mln zł) stanowiła 5,4% ich dochodów i 5,5% ich wydatków zrealizowanych w tym roku budżetowym. Dla porównania — zaciągnięte w 2018 r. stanowiły 8,7% dochodów i 8,3% wydatków. Wyniki porównań wskazują na spadek udziału środków pochodzących z zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz emisji obligacji w finansowaniu samorządowych budżetów w 2019 r., co szczególnie uwidoczniono się zamknięciem roku budżetowego nadwyżką — łącznie w wysokości 118,3 mln zł (dla porównania — rok budżetowy 2018 zamknięto deficytem w wysokości 818,5 mln zł).

Ponadto z porównania do roku poprzedniego wynika, że przychody z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek na finansowanie projektów i programów realizowanych z udziałem środków UE były w 2019 r. niższe o 84,2 mln zł (33,6%) od zaciągniętych w 2018 r., co wskazuje na mniejsze zaawansowanie realizacji celów polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.

Rozchody budżetów JST województwa dolnośląskiego w 2019 r. wyniosły łącznie 959,0 mln zł i były o 80,2 mln zł (9,1%) wyższe od zrealizowanych w roku poprzednim, a na wielkość wpłynęły:

- spłaty kredytów i pożyczek oraz wykup obligacji — łącznie w kwocie 914,9 mln zł (95,4% rozchodów) — realizowane przez 190 JST (w 2018 r. wyniosły 852,1 mln zł i dotyczyły 188 JST), w tym spłaty kredytów i pożyczek na realizację programów i projektów z udziałem środków UE w wysokości 106,5 mln zł, co stanowiło 11,6% dokonanych spłat (w 2018 r. wyniosły 100,4 mln zł i stanowiły 11,7% spłat),
- udzielone pożyczki — łącznie w kwocie 15,0 mln zł (1,6% rozchodów) — realizowane przez 44 JST (w 2018 r. wystąpiły w budżetach 25 JST i wynosiły 9,5 mln zł, co stanowiło 1,1% rozchodów),
- inne cele — łącznie w kwocie 29,0 mln zł (3% rozchodów) — wystąpiły w rozchodach budżetu 5 JST (w 2018 r. wyniosły 17,1 mln zł i wystąpiły w budżetach 5 JST).

Rozchody z tytułu spłat kredytów i pożyczek oraz wykupu obligacji były łącznie o 62,8 mln zł (o 7,4%) wyższe od zrealizowanych w 2018 r., w tym z tytułu spłaty kredytów i pożyczek na realizację programów i projektów z udziałem środków UE wyższe o 6,1 mln zł.

Bilans zaciągniętych i spłaconych przez dolnośląskie JST w 2019 r. kwot zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek i obligacji zamyka się wartością dodatnią w wysokości 220,3 mln zł (w 2018 r. różnica ta wyniosła 809,5 mln zł). Wyższe kwoty przychodów z tytułu zaciągnięcia kredytów niż kwoty rozchodów z tytułu dokonanych spłat w roku budżetowym wskazują na wystąpienie przesłanek wzrostu łącznej kwoty długu dolnośląskich JST. Analiza zmian przy uwzględnieniu kategorii JST pozwala zauważyć, że w przypadku powiatów oraz województwa różnica między przychodami a rozchodami z tych tytułów stanowi wartość ujemną, co jednoznacznie wskazuje na obniżenie zadłużenia, z tego powiatów (o 23,6 mln. zł) i województwa (o 79,4 mln zł). Ustalenia dla gmin wskazują przyrost ich łącznej kwoty długu (o 193,7 mln zł), z tego gmin miejskich (o 48,1 mln zł), gmin miejsko-wiejskich (o 103,2 mln zł) i gmin wiejskich (o 42,4 mln zł).

11. Dług publiczny

Łączna kwota długu dolnośląskich JST na koniec 2019 r. wyniosła 8 135,3 mln zł i była o 156,1 mln zł (o 2,0%) wyższa od kwoty długu na koniec 2018 roku. Dla porównania — w skali kraju zadłużenie JST wzrosło o 7,8%.

Na poziom zadłużenia dolnośląskich JST na koniec 2019 r. miały wpływ:

- zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek i wyemitowanych obligacji (papierów wartościowych o ograniczonej zbywalności) oraz inne zobowiązania zaliczane do tych kategorii² — łącznie w wysokości 7 851,2 mln zł (w 2017 r. w wysokości 7 282,8 mln zł), z tego zobowiązania 4 miast na prawach powiatu — łącznie w wysokości 3 499,5 mln zł stanowiły 44,6% kwoty zobowiązań z tych tytułów, a zobowiązania 163 gmin — łącznie w wysokości 3 110,5 mln zł — 39,6% tej kwoty, kolejno zobowiązania 26 powiatów (631,2 mln zł) i województwa samorządowego (609,8 mln zł) stanowiły odpowiednio 8,0% i 7,8% łącznej kwoty zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek i obligacji;
- zobowiązania wymagalne — łącznie na kwotę 13,5 mln zł (w 2018 r. na kwotę 31,0 mln zł), które wystąpiły w 40 gminach (9,6 mln zł), 3 miastach na prawach powiatu (1,8 mln zł), 2 powiatach (2,0 mln zł) i województwie samorządowym (18 tys. zł);
- zobowiązania z tytułu wyemitowanych papierów wartościowych w wysokości 97,0 mln zł, uznanych za dopuszczone do obrotu zorganizowanego na rynku wtórnym (Wałbrzych).

Analiza zmian sytuacji finansowej dolnośląskich JST w 2019 r. w stosunku do 2018 r. wskazuje, że przy odnotowanym wzroście dochodów (o 1 760,7 mln zł, tj. o 9,2%) i wydatków (o 823,9 mln zł, tj. o 4,1%) łączna kwota długu wzrosła o kwotę 156,1 mln zł (o 2,0%), w tym z tytułów zaliczanych do kredytów i pożyczek o kwotę 173,6 mln zł (przy spadku zobowiązań wymagalnych o 17,5 mln zł). Dla porównania — w 2018 r. kwota długu wzrosła o 584,0 mln zł, w tym z tytułu kredytów i pożyczek o 568,4 mln zł (przy wzroście zobowiązań wymagalnych o 15,5 mln zł).

Wyniki ustaleń szczegółowych wskazują, że realizacja samorządowych budżetów w 2019 r. skutkowałą:

- wzrostem zadłużenia 95 dolnośląskich JST — łącznie na kwotę 428,9 mln zł (w 2018 r. dotyczyło 143 JST na kwotę 890,4 mln zł),
- spadkiem zadłużenia 96 dolnośląskich JST — łącznie na kwotę 272,8 mln zł (w 2018 r. dotyczyło 44 JST na kwotę 306,5 mln),
- brakiem zmian poziomu zadłużenia 4 JST (w 2018 r. dotyczyło 7 JST),
- brakiem zadłużenia w jednej JST — Stare Bogaczowice (w 2018 r. dotyczyło 2 JST).

Tabela 17. Dług publiczny dolnośląskich JST i jego relacja do dochodów ogółem w latach 2018 i 2019

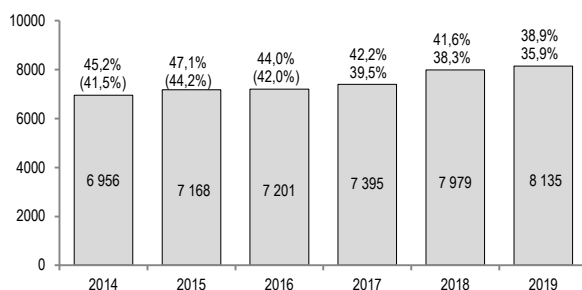
Wyszczególnienie	2018			2019			Dynamika (2018 = 100)	
	dochody	dług publiczny	3:2	dochody	dług publiczny	6:5	dochody	dług publiczny
	[tys. zł]		[%]	[tys. zł]		[%]		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
JST ogółem	19 162 986	7 979 216	41,6	20 923 689	8 135 301	38,9	109,2	102,0
Gminy, z tego:	9 656 486	3 140 543	32,5	10 534 163	3 311 059	31,4	109,1	105,4
– miejskie	3 060 329	998 000	32,6	3 256 228	1 042 741	32,0	106,4	104,5
– wiejskie	2 992 901	813 959	27,2	3 353 845	848 351	25,3	112,1	104,2
– miejsko-wiejskie	3 603 257	1 328 583	36,9	3 924 090	1 419 966	36,2	108,9	106,9
Powiaty	2 177 085	631 549	29,0	2 403 409	606 287	25,2	110,4	96,0
Miasta na prawach powiatu	6 074 866	3 597 307	59,2	6 805 819	3 687 797	54,2	112,0	102,5
Województwo samorządowe	1 254 549	609 818	48,6	1 180 298	530 158	44,9	94,1	86,9

² Od 1 stycznia 2019 r. katalog tytułów dłużnych uzupełniono o tytuły dłużne zgodnie z art. 72 ust. 1a u.f.p.

Zmiany poziomu zadłużenia dolnośląskich JST w długim horyzoncie czasowym (przedstawione na rys. 13) pozwalają zauważyć, że od 2014 r. zadłużenie stale wzrasta, przy czym dynamika wzrostu przyspiesza w następnych latach z 2,7% (w 2017 r.) do 7,9% (w 2018 r.), by w 2019 r. zwolnić tempo wzrostu do 1,9%. Zmiany poziomu zadłużenia i jego relacji do dochodów w latach 2018 i 2019 przedstawia tab. 17.

Wskaźnik zadłużenia dolnośląskich JST na koniec 2019 r. — obliczony relacją łącznej kwoty długu do wykonanych dochodów (bez uwzględnienia wyłączeń) — wyniósł 38,9% i w stosunku do 2018 r. uległ obniżeniu o 2,7 punktu proc. (w 2018 r. relacja wyniosła 41,6%). Dla porównania — wskaźnik zadłużenia wszystkich JST w 2019 r. wyniósł 29,5% i w stosunku do 2018 r. uległ obniżeniu o 0,7 punktu proc.

W 2019 r. najwyższa relacja łącznej kwoty długu do dochodów dotyczyła budżetów miast na prawach powiatu, dla których wyniosła 54,2% (dla porównania — w 2018 r. wyniosła 59,2%). Wskaźnik zadłużenia powiatów obniżył się o 3,8 punkty proc. i wyniósł 25,2%, z czego najwyższy dotyczył Powiatu Górowskiego (46,8%), a najniższy Powiatu Dzierżoniowskiego (4,7%). Wskaźnik zadłużenia gmin wyniósł łącznie 31,4% i w stosunku do 2018 r. spadł o 1,1 punktu proc. Najwyższy wskaźnik zadłużenia dotyczył gmin Prusice (65,0%), Stara Kamienica (65,2%) i Ścinawa (65,7%), a najniższy — gminy wiejskiej Bolesławiec (0,3%), Platerówka (0,7%), Warta Bolesławiecka (0,9%). W gminie Rudna i Stare Bogaczowice odnotowano brak zadłużenia.

Rys. 13. Łączna kwota długu (w mln zł) i jej relacja do dochodów z wyłączeniami (% dochodów) dolnośląskich JST w latach 2014–2019

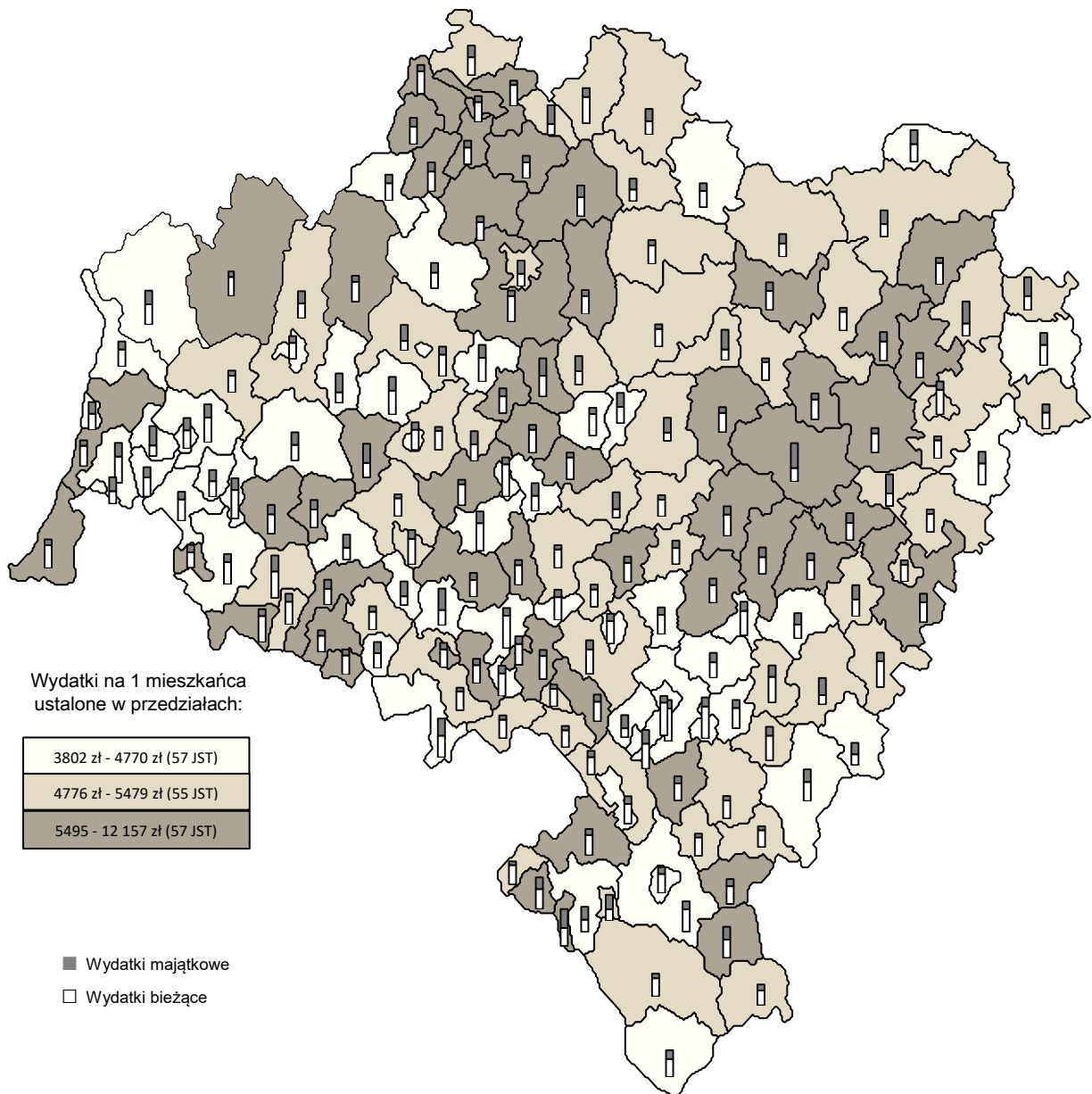

Rys. 14. Łączna kwota spłat rat kapitałowych wraz z należnymi odsetkami (w mln zł) oraz kształtowanie się wskaźnika spłaty w latach 2013–2019 (% dochodów) dolnośląskich JST

Zadłużenie dolnośląskich JST i jego relację do dochodów w latach 2014–2019 przedstawia rys. 13.

Łączna kwota dokonanych przez dolnośląskie JST w 2019 r. spłat kredytów i pożyczek oraz wykupu obligacji wraz z wydatkami na obsługę długu (odsetki, prowizje, dyskonto i wypłaty z tytułu udzielonych poręczeń) wyniosła 1 125,5 mln zł i była o 81,2 mln zł wyższa od obliczonej dla 2018 r., w tym kwota spłat była wyższa o 62,8 mln zł, a kwota wydatków na obsługę długu była wyższa o 19,0 mln zł.

Zmiany poziomu łącznej kwoty spłat rat kapitałowych oraz wydatków na obsługę długu i ich relacje do wykonanych dochodów (z uwzględnieniem ustawowych wyłączeń) w latach 2013–2019 przedstawiono na rys. 14.

**Wydatki dolnośląskich gmin i miast na prawach powiatu
na 1 mieszkańca w 2019 r. (w zł)**

Zestawienie 1

Wykonanie budżetów w JST województwa dolnośląskiego w 2019 r. (w zł)

Jednostki samorządu terytorialnego	DOCHODY	W tym DOCHODY WŁASNE	WYDATKI	W tym WYDATKI MAJĄTKOWE	WYNIK OPERACYJNY (bieżący)**	WYNIK BUDŻETU	DŁUG PUBLICZNY
JST województwa ogółem*	20 923 689 199	11 344 186 218	20 805 407 253	3 505 874 609	1 749 391 558	118 281 946	8 135 300 729
Województwo samorządowe	1 180 298 362	826 330 682	1 114 631 254	314 860 555	210 256 099	65 667 109	530 158 189
Powiaty	2 403 408 964	927 146 790	2 297 990 437	279 173 184	184 142 517	105 418 527	606 287 024
Bolesławiecki	99 936 066	31 681 354	98 366 633	15 733 776	6 497 062	1 569 433	19 490 350
Dzierżoniowski	98 664 353	35 723 406	93 545 337	8 428 235	8 311 603	5 119 016	4 666 664
Głogowski	127 286 413	49 173 631	119 345 478	7 244 601	7 289 391	7 940 935	22 382 000
Górowski	42 192 299	12 974 940	41 734 870	807 760	1 121 083	457 430	19 725 486
Jaworski	70 740 269	26 979 400	61 464 503	6 562 600	9 833 011	9 275 765	8 484 910
Jeleniogórski	82 052 641	32 237 060	79 153 326	12 969 502	4 420 510	2 899 314	14 100 000
Kamiennogórski	51 399 138	18 574 391	51 823 688	3 377 144	1 511 708	-424 550	9 000 692
Kłodzki	211 034 040	72 268 557	211 153 767	30 133 993	14 981 797	-119 726	47 137 908
Legnicki	75 275 405	36 619 792	72 024 981	4 931 645	4 418 647	3 250 423	19 000 659
Lubański	63 413 302	17 505 322	59 167 190	3 048 365	3 229 149	4 246 112	18 402 095
Lubiński	150 143 431	55 839 774	148 347 316	11 578 933	466 998	1 796 115	45 850 000
Lwówecki	65 610 958	19 111 318	59 625 558	3 383 342	3 881 466	5 985 400	11 868 292
Milicki	57 993 500	20 900 143	56 697 964	4 154 616	3 073 697	1 295 536	20 110 462
Oleśnicki	123 186 362	50 260 494	115 764 676	17 951 624	13 698 117	7 421 686	46 827 333
Oławski	89 783 463	38 602 188	95 005 358	21 487 834	8 218 129	-5 221 895	17 788 928
Połkowicki	69 947 472	31 209 588	59 275 574	6 722 870	5 742 974	10 671 898	18 000 000
Strzeliński	57 301 719	14 911 702	53 536 131	4 719 999	4 313 431	3 765 588	9 652 659
Średzki	58 761 132	23 122 079	53 554 013	14 101 467	5 872 693	5 207 119	11 915 000
Świdnicki	177 758 491	73 964 652	164 812 650	12 379 455	14 890 367	12 945 841	51 041 000
Trzebnicki	90 513 783	41 353 790	93 533 076	18 639 197	9 380 674	-3 019 293	29 899 994
Wałbrzyski	53 262 903	18 105 457	50 720 328	7 001 077	6 618 095	2 542 574	14 991 502
Wolowski	67 172 619	18 634 322	67 015 827	7 600 879	3 682 619	156 791	25 240 000
wrocławski	158 407 449	89 354 345	139 315 546	32 809 272	30 558 854	19 091 903	39 172 338
Ząbkowicki	99 420 329	33 022 270	94 380 860	11 081 906	6 113 923	5 039 469	41 413 579
Zgorzelecki	106 360 313	48 233 068	107 320 560	6 597 114	-424 039	-960 247	16 625 172
Złotoryjski	55 791 114	16 783 747	51 305 226	5 725 976	6 440 559	4 485 888	23 500 000
Miasta na prawach powiatu	6 805 818 741	4 252 343 227	6 848 258 116	1 024 704 278	442 882 654	-42 439 375	3 687 796 981
Jelenia Góra	474 543 144	233 939 480	498 486 417	65 036 402	8 721 555	-23 943 273	216 382 373
Legnica	627 791 237	324 057 516	624 695 120	74 185 965	24 017 444	3 096 117	279 164 456
Wałbrzych	775 008 827	341 810 834	744 096 101	153 874 122	26 939 771	30 912 726	602 586 051
Wrocław	4 928 475 533	3 352 535 397	4 980 980 478	731 607 788	383 203 884	-52 504 945	2 589 664 102
Gminy ogółem*	10 534 163 132	5 338 865 519	10 544 527 446	1 887 136 592	912 110 288	-10 364 314	3 311 058 535
Gminy miejskie	3 256 227 774	1 786 264 101	3 255 728 928	508 592 784	208 838 751	498 847	1 042 741 483
Bielawa	157 702 697	65 805 811	142 878 153	18 449 562	10 296 828	14 824 544	44 242 585
Boguszów-Gorce*	56 378 723	17 614 635	67 476 712	5 432 942	-7 952 668	-11 097 988	10 083 568
Bolesławiec	190 401 735	109 489 320	179 470 944	10 950 225	8 903 807	10 930 791	35 159 095
Chojnów	60 510 848	29 895 013	58 096 222	4 724 338	4 645 831	2 414 626	5 168 655
Duszniki-Zdrój	26 072 238	15 110 279	26 018 032	3 930 764	594 647	54 206	14 846 700
Dzierżoniów	151 403 202	74 305 853	149 355 851	25 277 355	10 876 431	2 047 352	60 500 845
Głogów	371 188 856	220 166 474	400 857 988	94 012 050	28 624 647	-29 669 132	178 713 490
Jawor	100 228 529	49 149 261	101 798 637	17 560 314	3 788 225	-1 570 107	23 994 454
Jedlina-Zdrój	26 402 884	10 336 441	24 135 738	4 690 591	1 396 434	2 267 146	10 335 709
Kamienna Góra	92 016 025	39 519 978	106 214 875	28 432 643	997 578	-14 198 851	38 868 909
Karpacz	45 707 136	30 802 432	45 588 959	11 145 714	3 529 522	118 177	18 688 514
Kłodzko	121 738 319	59 640 612	117 585 580	17 050 342	10 917 389	4 152 740	27 626 634
Kowary	44 332 143	20 847 651	45 578 232	5 375 414	2 553 543	-1 246 089	7 766 311
Kudowa-Zdrój	53 257 350	25 120 216	52 400 514	8 748 789	1 479 657	856 836	21 091 963
Lubań	89 995 088	48 316 002	92 595 167	11 822 131	3 668 018	-2 600 079	32 820 168
Lubin	373 585 938	227 487 806	374 674 460	43 694 408	34 564 934	-1 088 522	142 000 085
Nowa Ruda	96 309 556	46 713 580	99 072 828	15 265 572	2 932 252	-2 763 273	40 472 077
Oleśnica	216 364 215	132 129 021	187 071 896	28 361 837	13 538 740	29 292 320	11 189 129
Oława	153 782 834	86 368 909	161 586 707	33 346 376	18 777 694	-7 803 873	41 393 081
Piechowice	28 256 298	17 378 694	29 733 272	4 414 799	2 109 611	-1 476 974	1 229 830
Piława Górna	29 628 762	11 181 508	29 974 423	6 695 463	2 174 789	-345 661	4 957 704
Polanica-Zdrój	34 044 600	21 568 046	32 796 090	4 176 127	3 359 345	1 248 511	2 124 087
Szczawno-Zdrój	38 434 324	24 366 207	36 436 629	9 738 674	2 514 920	1 997 695	5 699 980
Szklarska Poręba	45 161 247	33 239 953	49 371 633	9 927 900	1 706 851	-4 210 386	12 044 468
Świdnica	277 536 392	162 500 205	270 441 504	38 649 053	23 169 138	7 094 887	118 509 376
Świebodzice	103 252 335	59 595 040	100 175 449	7 856 955	5 751 872	3 076 886	14 374 147
Świeradów-Zdrój	42 590 835	22 347 289	43 083 917	13 771 631	2 792 151	-493 083	23 350 000
Wojcieszów	17 796 010	7 552 175	18 912 574	2 951 664	1 118 580	-1 116 564	5 542 623
Zawidów	16 742 657	8 490 117	15 891 139	664 267	1 246 009	851 518	2 473 725

Jednostki samorządu terytorialnego	DOCHODY	W tym DOCHODY WŁASNE	WYDATKI	W tym WYDATKI MAJĄTKOWE	WYNIK OPERACYJNY (bieżący)**	WYNIK BUDŻETU	DŁUG PUBLICZNY
Zgorzelec	126 648 838	70 694 343	130 093 263	16 288 696	4 115 182	-3 444 425	63 929 218
Złotoryja	68 757 160	38 531 232	66 361 543	5 186 192	4 646 794	2 395 617	23 544 352
Gminy wiejskie	3 353 845 068	1 652 139 883	3 309 805 412	671 800 529	419 338 506	44 039 656	848 350 973
Bolesławiec	72 021 172	38 698 828	76 241 046	22 652 107	11 198 472	-4 219 873	225 988
Borów	23 052 115	8 810 450	21 607 470	1 380 625	2 010 285	1 444 644	4 597 765
Chojnów	49 462 943	22 261 602	49 818 734	6 981 176	1 766 803	-355 791	15 478 466
Cieplowody	15 083 559	6 029 039	15 282 837	2 442 967	1 495 430	-199 279	1 084 387
Cieszków	23 633 237	7 149 716	22 101 499	1 485 740	1 738 034	1 531 738	5 240 000
Czarny Bór	32 916 989	12 180 456	27 350 947	6 956 372	3 876 591	5 566 041	6 279 174
Czernica	94 626 146	47 848 684	87 567 377	14 017 531	12 892 106	7 058 769	19 228 612
Diugoleka	205 022 834	118 049 959	185 509 320	40 054 528	49 763 389	19 513 514	45 961 139
Dobromierz	29 952 199	11 157 211	29 649 879	6 074 709	1 744 085	302 319	14 213 271
Dobroszyce	35 985 304	14 385 526	38 020 660	8 667 830	3 202 619	-2 035 356	11 588 046
Domaniów	27 358 409	10 196 881	28 058 864	3 352 504	1 147 462	-700 455	10 255 439
Działowa Kłoda	24 807 733	7 351 737	23 524 239	1 739 092	2 513 352	1 283 494	3 811 000
Dzierżoniów	41 591 841	16 168 299	42 707 758	9 027 018	3 555 179	-1 115 917	11 989 000
Gaworzyce	23 447 498	6 765 334	24 252 779	7 994 561	2 208 080	-805 281	8 270 903
Głogów	40 527 553	22 038 462	39 427 740	6 820 107	4 994 351	1 099 812	5 279 000
Grębocice	52 495 522	37 488 563	55 459 042	16 475 221	12 046 564	-2 963 520	656 756
Gromadka	44 212 980	24 703 900	31 815 580	7 482 636	2 989 430	12 397 401	1 652 482
Janowiec Wielkie	19 523 396	9 124 914	18 370 039	719 131	1 444 565	1 153 357	4 673 363
Jemielno	16 574 860	4 785 564	15 170 896	1 459 890	966 957	1 403 964	4 062 000
Jerzmanowa	52 328 799	35 398 002	55 106 318	16 161 542	9 169 328	-2 777 519	18 469 191
Jeżów Sudecki	35 773 345	18 279 527	30 858 192	4 409 240	7 885 194	4 915 152	3 805 171
Jordanów Śląski	15 786 088	7 190 244	14 322 986	1 310 649	2 085 324	1 463 102	2 038 576
Kamieniec Ząbkowicki	38 815 506	16 944 106	38 976 861	7 375 652	4 398 865	-161 356	12 069 369
Kamienna Góra	46 257 035	17 696 057	46 531 751	8 134 564	7 246 960	-274 715	7 081 987
Kłodzko	80 962 326	29 380 160	81 764 546	12 674 667	3 786 647	-802 220	37 368 147
Kobierzyce	247 618 041	183 871 214	261 411 147	95 205 991	72 543 937	-13 793 107	39 349 008
Kondratowice	21 105 291	8 419 292	21 131 033	556 989	91 301	-25 742	3 796 261
Kostomłoty	36 039 920	13 797 889	35 147 048	7 636 476	4 986 591	892 871	5 657 645
Kotła	25 072 037	9 322 799	23 695 753	2 374 440	995 912	1 376 284	8 291 600
Krośnice	46 798 241	23 423 246	50 077 730	9 838 724	4 594 886	-3 279 489	28 328 702
Krotoszyce	17 144 983	9 368 133	17 858 662	2 011 798	657 065	-713 679	2 923 247
Kunice	39 242 258	22 371 294	39 981 328	5 530 047	4 227 393	-739 071	13 647 000
Legnickie Pole	36 222 622	20 916 472	33 345 593	5 577 071	4 029 488	2 877 029	5 335 530
Lewin Kłodzki	14 990 314	4 928 451	14 078 427	5 265 161	591 917	911 887	1 227 608
Lubań	30 331 192	11 920 782	31 331 081	3 951 398	2 068 122	-999 889	5 287 359
Lubin	111 913 147	78 114 729	113 573 181	19 354 132	11 272 920	-1 660 034	35 213 954
Łągowice	33 316 720	12 572 053	30 295 522	1 575 243	3 921 625	3 021 198	5 525 465
Malczyce	30 185 539	12 902 319	26 111 029	3 776 618	4 758 998	4 074 510	6 322 000
Marcinowice	29 797 355	12 059 347	28 939 450	4 374 588	3 126 682	857 906	9 138 000
Marciszów	21 904 343	7 042 262	18 750 899	436 915	3 521 009	3 153 445	6 976 369
Męcinka	31 025 024	14 338 466	29 410 719	5 254 320	2 363 610	1 614 305	6 800 416
Mietków	19 346 394	9 698 161	19 160 860	1 307 545	797 260	185 534	5 206 315
Miękinia	105 403 452	54 292 426	95 210 380	21 906 487	17 802 907	10 193 072	37 033 150
Miłkowice	32 411 159	14 653 069	31 415 480	3 916 415	2 297 829	995 678	10 820 000
Młściwojów	18 554 157	7 693 662	17 387 827	2 317 933	752 202	1 166 330	5 168 801
Mysłakowice	53 092 062	22 980 137	55 256 039	12 797 067	3 283 149	-2 163 977	9 467 442
Niechlów	23 557 909	7 608 273	25 581 713	4 011 296	1 057 078	-2 023 804	2 995 469
Nowa Ruda	61 852 076	20 872 060	62 231 085	16 079 893	4 471 160	-379 009	17 293 941
Oleśnica	68 298 591	31 051 326	69 364 419	12 425 414	6 646 616	-1 065 828	29 205 844
Olawa	102 067 249	50 994 800	98 925 236	29 203 710	17 959 233	3 142 013	27 651 174
Osiecznica	42 687 836	21 776 259	41 352 562	9 095 072	8 139 071	1 335 274	1 086 350
Paszowice	20 589 035	8 065 789	17 486 873	1 067 434	1 794 724	3 102 163	1 637 880
Pęcław	11 093 110	3 641 754	10 992 782	488 402	378 108	100 328	4 851 953
Pielgrzymka	23 947 003	7 594 977	25 290 095	3 964 508	1 221 330	-1 343 092	9 620 162
Platerówka	7 568 247	3 594 296	7 617 907	379 307	80 868	-49 660	50 000
Podgórzyn	42 275 843	20 834 151	47 929 875	11 265 133	691 473	-5 654 032	25 135 000
Przeworno	19 975 899	6 152 782	19 200 024	1 271 655	1 203 200	775 875	3 292 230
Radwanice	34 096 895	19 232 906	31 916 689	10 013 527	9 450 860	2 180 206	6 579 328
Rudna	65 389 843	44 786 123	66 342 690	10 227 782	7 142 519	-952 847	2 560
Ruja	12 795 734	4 595 572	12 242 781	370 730	392 170	552 953	2 335 400
Siekierczyn	20 733 663	9 472 468	19 588 239	1 001 623	1 760 376	1 145 424	3 328 571
Stara Kamienica	26 536 882	11 512 080	26 157 583	1 898 128	946 928	379 299	17 306 102
Stare Bogaczowice	20 231 322	6 605 382	19 754 603	3 748 552	1 372 966	476 720	0
Stoszowice	28 663 815	7 894 621	29 692 678	8 744 528	972 467	-1 028 863	10 673 500
Sulików	27 686 683	15 215 411	26 679 184	1 866 505	2 300 301	1 007 498	6 321 516
Świdnica	85 584 216	39 618 014	87 341 466	14 351 408	7 362 588	-1 757 250	41 900 000
Udanin	25 140 946	9 876 747	26 205 647	3 885 490	1 286 074	-1 064 701	11 134 360

Jednostki samorządu terytorialnego	DOCHODY	W tym DOCHODY WŁASNE	WYDATKI	W tym WYDATKI MAJĄTKOWE	WYNIK OPERACYJNY (bieżący)**	WYNIK BUDŻETU	DŁUG PUBLICZNY
Walim	32 745 434	12 982 429	33 070 112	8 838 270	1 745 268	-324 678	12 654 708
Warta Bolesławiecka	41 245 558	18 054 695	40 392 521	3 713 175	3 817 336	853 037	367 252
Wądroże Wielkie	22 976 042	9 400 860	24 145 770	4 375 091	1 224 026	-1 169 729	12 870 527
Wińsko	48 510 863	12 085 088	45 559 606	10 433 027	887 246	2 951 258	10 909 261
Wisznia Mała	58 823 718	30 370 980	61 828 555	13 825 875	6 390 378	-3 004 838	30 767 823
Zagrodno	25 116 571	11 001 729	25 009 953	3 311 017	1 391 239	106 618	433 102
Zawonia	38 875 687	17 901 985	38 913 080	12 695 623	6 692 521	-37 393	3 697 700
Zgorzelec	46 237 869	25 513 068	50 640 761	10 589 805	1 095 388	-4 402 892	25 787 973
Złotoryja	35 433 932	16 280 107	36 934 707	6 632 787	3 510 668	-1 500 776	10 279 963
Żorawina	67 014 012	32 553 655	65 592 696	16 170 590	9 330 200	1 421 316	6 150 000
Żukowice	22 358 949	10 230 071	22 756 972	5 039 758	1 813 253	-398 023	5 136 219
Gminy miejsko-wiejskie	3 924 090 289	1 899 961 535	3 978 993 106	706 743 279	283 933 031	-54 902 817	1 419 966 079
Bardo	28 108 996	11 561 150	27 213 645	4 570 307	1 012 279	895 351	12 384 233
Bierutów	43 718 144	15 704 374	44 923 952	5 308 777	3 179 925	-1 205 808	25 161 315
Bogatynia	169 360 778	125 135 271	165 251 998	2 946 973	3 945 722	4 108 780	44 862 878
Bolków	55 603 158	15 233 280	57 477 078	16 970 829	2 876 583	-1 873 920	14 470 220
Brzeg Dolny	84 045 572	53 719 448	87 064 722	14 438 888	6 006 336	-3 019 149	21 432 517
Bystrzyca Kłodzka	91 674 229	37 537 312	98 422 307	18 998 400	6 962 019	-6 748 078	32 608 300
Chocianów	53 608 921	25 751 283	52 172 601	2 856 016	3 119 776	1 436 320	15 582 065
Gluszyca	36 066 172	13 660 934	42 151 711	8 509 005	738 589	-6 085 539	21 671 030
Góra	101 677 673	40 542 302	103 150 826	11 029 562	4 127 703	-1 473 153	47 657 604
Gryfów Śląski	45 438 583	16 718 961	44 455 208	12 783 552	4 075 116	983 375	10 846 434
Jaworzyna Śląska	51 371 930	19 819 951	52 040 108	11 106 566	767 921	-668 177	25 620 055
Jelcz-Laskowice	122 973 246	71 141 381	119 636 980	24 311 874	21 989 169	3 336 267	9 744 000
Kąty Wrocławskie	158 832 177	94 590 517	169 123 305	47 054 635	26 818 230	-10 291 128	47 239 256
Łądek-Zdrój	59 727 471	21 486 976	58 655 945	24 246 504	1 099 284	1 071 526	18 186 620
Leśna	42 641 428	14 741 388	43 385 729	3 560 749	1 888 147	-744 301	3 987 876
Lubawka	45 031 015	15 327 600	42 367 662	4 289 066	6 397 401	2 663 353	11 754 880
Lubomierz	36 174 278	7 433 400	40 771 465	13 117 155	2 798 229	-4 597 187	13 000 000
Lwówek Śląski	73 219 325	32 388 511	73 918 360	9 772 841	4 607 780	-699 036	18 887 071
Mieroszów	34 518 895	16 105 525	35 349 584	6 242 678	111 422	-830 689	6 562 903
Międzybórz	25 207 222	9 130 508	27 845 230	4 313 625	1 372 653	-2 638 008	10 984 674
Międzylesie	31 752 141	9 806 703	30 335 768	2 910 706	2 032 887	1 416 373	1 046 373
Milicz	123 550 035	47 759 510	125 536 152	14 849 806	1 136 754	-1 986 117	50 400 006
Mirsk	43 246 225	12 299 368	41 108 290	6 297 008	2 053 706	2 137 934	16 055 215
Niemcza	24 539 747	9 896 608	25 026 725	3 968 427	1 910 233	-486 979	7 907 563
Nowogrodzic	80 087 357	39 042 687	76 560 095	17 634 269	6 547 894	3 527 262	25 247 326
Oborniki Śląskie	98 641 496	51 138 219	101 988 694	17 647 306	4 180 782	-3 347 197	40 829 698
Olszyna	30 301 954	11 094 076	27 521 114	3 340 932	3 638 503	2 780 841	9 350 032
Pieńsk	37 589 256	17 639 693	38 839 791	6 409 218	3 791 873	-1 250 534	11 206 147
Pieszycy	40 795 837	15 913 294	38 015 643	5 602 575	3 124 704	2 780 194	10 554 200
Polkowice	277 829 711	207 014 954	305 749 511	72 318 873	23 549 630	-27 919 800	97 961 518
Prochowice	39 385 029	19 457 462	39 497 531	5 082 370	2 486 393	-112 502	12 822 752
Prusice	58 037 515	16 984 499	58 996 796	17 784 478	2 180 604	-959 281	37 698 760
Przemków	36 207 102	14 252 777	34 873 363	3 259 182	3 327 257	1 333 739	16 279 153
Radków	54 105 780	23 673 490	54 097 926	12 196 224	3 149 206	7 854	20 203 714
Siechnice	146 592 471	89 937 306	145 023 816	19 667 028	15 295 842	1 568 655	70 805 372
Sobótka	68 208 346	33 376 027	71 414 314	19 046 376	6 072 181	-3 205 967	5 379 819
Stronie Śląskie	33 538 567	15 580 016	36 009 538	10 210 230	2 262 749	-2 470 971	3 479 990
Strzegom	138 152 053	71 625 634	134 274 339	25 633 202	13 730 423	3 877 714	50 897 753
Strzelin	111 125 922	58 857 679	115 647 320	17 282 564	6 884 472	-4 521 398	59 192 028
Syców	78 608 672	33 786 354	75 639 935	9 241 981	4 943 157	2 968 737	20 700 000
Szczytna	30 744 962	11 536 191	30 159 171	4 223 359	2 581 349	585 791	5 108 901
Ścinawa	53 683 765	21 123 354	54 771 705	13 045 795	3 459 748	-1 087 940	35 261 165
Środa Śląska	104 903 916	57 132 277	100 493 048	13 342 731	11 828 580	4 410 868	37 778 994
Świerzawa	38 332 470	12 120 350	38 087 678	7 254 481	3 183 326	244 792	13 397 234
Trzebnica	127 641 067	56 856 159	127 667 493	22 972 762	10 666 299	-26 426	79 925 262
Twardogóra	67 399 670	36 522 937	62 258 439	6 474 674	6 550 836	5 141 230	15 759 645
Wąsosz	34 982 810	12 776 274	32 581 699	1 252 209	3 215 443	2 401 111	11 626 769
Węglińiec	40 284 030	16 353 804	37 938 839	5 094 583	6 078 013	2 345 190	11 240 774
Wiązów	37 405 721	13 946 089	36 964 881	5 582 312	3 668 893	440 841	6 832 121
Wleń	21 842 887	6 427 917	26 807 218	9 280 336	534 625	-4 964 331	13 543 239
Wołów	110 306 667	46 856 920	113 934 656	23 202 976	6 821 290	-3 627 989	64 600 000
Ząbkowice Śląskie	101 832 359	50 918 457	112 055 928	22 186 831	2 127 786	-10 223 570	38 088 414
Ziębice	74 692 450	29 081 328	71 836 946	4 916 762	3 175 815	2 855 504	14 370 275
Złoty Stok	22 288 419	6 999 492	25 313 852	7 202 235	1 289 554	-3 025 433	13 027 767
Żarów	70 499 641	34 826 916	72 605 197	17 693 351	2 958 383	-2 105 555	40 786 114
Zmigród	75 955 025	29 616 644	73 981 281	6 207 124	-400 443	1 973 745	37 958 052

* Informacja dotycząca gminy Boguszów-Gorce w suplemencie.

** Wynik operacyjny (bieżący) — różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi.

Zestawienie 2

Wykonanie budżetów w JST województwa dolnośląskiego w 2019 r.
— w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)***

Jednostki samorządu terytorialnego	DOCHODY				WYDATKI			WYNIK BUDŻETU	DŁUG PUBLICZNY
	ogółem	z tego		w tym dochody własne	ogółem	z tego			
		bieżące	majątkowe			bieżące	majątkowe		
JST województwa ogółem*	7 215	6 569	646	3 912	7 174	5 965	1 209	41	2 805
Województwo samorządowe	407	348	59	285	384	276	109	23	183
Powiaty	1 221	1 120	102	471	1 168	1 026	142	54	308
Bolesławiecki	1 109	989	120	352	1 092	917	175	17	216
Dzierżoniowski	976	924	52	353	925	842	83	51	46
Głogowski	1 425	1 337	88	551	1 336	1 255	81	89	251
Górowski	1 204	1 200	4	370	1 191	1 168	23	13	563
Jaworski	1 406	1 287	119	536	1 222	1 091	130	184	169
Jeleniogórski	1 289	1 109	180	507	1 244	1 040	204	46	222
Kamiennogórski	1 184	1 150	33	428	1 193	1 116	78	-10	207
Kłodzki	1 331	1 236	95	456	1 331	1 141	190	-1	297
Legnicki	1 361	1 293	68	662	1 302	1 213	89	59	343
Lubański	1 164	1 089	75	321	1 086	1 030	56	78	338
Lubiński	1 414	1 292	122	526	1 397	1 288	109	17	432
Lwówecki	1 427	1 308	119	416	1 297	1 223	74	130	258
Milicki	1 567	1 503	64	565	1 532	1 420	112	35	543
Oleśnicki	1 150	1 041	109	469	1 081	913	168	69	437
Oławski	1 170	1 065	105	503	1 238	958	280	-68	232
Polkowicki	1 111	926	185	496	942	835	107	170	286
Strzebiński	1 311	1 215	95	341	1 225	1 117	108	86	221
Średzki	1 075	829	246	423	980	722	258	95	218
Świdnicki	1 131	1 065	66	471	1 049	970	79	82	325
Trzebnicki	1 064	990	73	486	1 099	880	219	-35	351
Wałbrzyski	954	902	52	324	909	783	125	46	269
Wolowski	1 432	1 345	87	397	1 428	1 266	162	3	538
wrocławski	1 066	922	144	601	937	716	221	128	263
Ząbkowicki	1 527	1 373	154	507	1 450	1 279	170	77	636
Zgorzelecki	1 187	1 119	68	538	1 198	1 124	74	-11	186
Złotoryjski	1 276	1 190	86	384	1 174	1 043	131	103	538
Miasta na prawach powiatu	7 301	6 722	579	4 562	7 346	6 247	1 099	-46	3 956
Jelenia Góra	5 992	5 583	409	2 954	6 294	5 473	821	-302	2 732
Legnica	6 310	5 775	535	3 257	6 279	5 534	746	31	2 806
Wałbrzych	6 926	5 515	1 411	3 055	6 650	5 275	1 375	276	5 385
Wrocław	7 681	7 220	461	5 225	7 763	6 623	1 140	-82	4 036
Gminy ogółem*	5 353	4 863	490	2 713	5 359	4 400	959	-5	1 683
Gminy miejskie*	4 962	4 504	458	2 722	4 961	4 186	775	1	1 589
Bielawa	5 262	4 495	767	2 196	4 767	4 152	616	495	1 476
Boguszów-Gorce*	3 669	3 520	149	1 146	4 391	4 037	354	-722	656
Bolesławiec	4 901	4 567	334	2 818	4 619	4 338	282	281	905
Chojnów	4 531	4 344	187	2 238	4 350	3 996	354	181	387
Duszynki-Zdrój	5 688	4 948	740	3 296	5 676	4 818	857	12	3 239
Dzierżoniów	4 555	4 060	495	2 236	4 493	3 733	760	62	1 820
Głogów	5 514	4 983	531	3 271	5 955	4 558	1 397	-441	2 655
Jawor	4 379	3 846	533	2 147	4 447	3 680	767	-69	1 048
Jedlina-Zdrój	5 469	4 317	1 152	2 141	4 999	4 028	972	470	2 141
Kamienna Góra	4 840	4 144	696	2 079	5 587	4 092	1 496	-747	2 045
Karpacz	9 951	8 268	1 684	6 706	9 926	7 499	2 427	26	4 069
Kłodzko	4 535	4 152	383	2 222	4 380	3 745	635	155	1 029
Kowary	4 079	3 934	145	1 918	4 193	3 699	495	-115	715
Kudowa-Zdrój	5 384	4 562	821	2 539	5 297	4 413	884	87	2 132
Lubań	4 268	4 004	263	2 291	4 391	3 830	561	-123	1 556
Lubin	5 158	5 047	111	3 141	5 173	4 570	603	-15	1 961
Nowa Ruda	4 364	3 931	434	2 117	4 490	3 798	692	-125	1 834
Oleśnica	5 821	4 634	1 187	3 555	5 033	4 270	763	788	301
Oława	4 656	4 451	205	2 615	4 892	3 883	1 010	-236	1 253
Piechowice	4 562	4 428	134	2 806	4 800	4 088	713	-238	199
Piława Górna	4 621	3 970	651	1 744	4 675	3 631	1 044	-54	773
Polanica-Zdrój	5 383	5 057	327	3 411	5 186	4 526	660	197	336
Szczawno-Zdrój	6 853	5 209	1 644	4 345	6 497	4 761	1 737	356	1 016
Szklarska Poręba	6 887	6 276	612	5 069	7 530	6 016	1 514	-642	1 837
Świdnica	4 866	4 470	396	2 849	4 741	4 064	678	124	2 078
Świebodzice	4 530	4 303	227	2 615	4 395	4 050	345	135	631
Świeradów-Zdrój	10 270	7 742	2 529	5 389	10 389	7 068	3 321	-119	5 631
Wojcieszów	4 852	4 656	195	2 059	5 156	4 351	805	-304	1 511
Zawidów	4 005	3 941	65	2 031	3 802	3 643	159	204	592

Jednostki samorządu terytorialnego	DOCHODY				WYDATKI			WYNIK BUDŻETU	DŁUG PUBLICZNY
	ogółem	z tego		w tym dochody własne	ogółem	z tego			
		bieżące	majątkowe			bieżące	majątkowe		
Zgorzelec	4 170	3 882	287	2 327	4 283	3 747	536	-113	2 105
Złotoryja	4 418	4 229	189	2 476	4 264	3 931	333	154	1 513
Gminy wiejskie	5 818	5 303	514	2 866	5 741	4 576	1 165	76	1 472
Bolesławiec	4 919	4 425	494	2 643	5 207	3 660	1 547	-288	15
Borów	4 354	4 200	154	1 664	4 082	3 821	261	273	868
Chojnów	5 134	4 630	504	2 311	5 171	4 446	725	-37	1 607
Cieplowody	5 001	4 753	248	1 999	5 067	4 257	810	-66	360
Cieszków	5 050	4 776	273	1 528	4 723	4 405	317	327	1 120
Czarny Bór	6 767	4 990	1 778	2 504	5 623	4 193	1 430	1 144	1 291
Czernica	5 888	5 379	509	2 978	5 449	4 577	872	439	1 197
Długoleka	6 209	5 912	297	3 575	5 618	4 405	1 213	591	1 392
Dobromierz	5 762	4 871	891	2 146	5 704	4 535	1 169	58	2 734
Dobroszyce	5 353	4 842	510	2 140	5 655	4 366	1 289	-303	1 724
Domaniów	5 300	5 008	291	1 975	5 436	4 786	649	-136	1 987
Dziadowa Kłoda	5 397	5 286	111	1 599	5 117	4 739	378	279	829
Dzierżoniów	4 564	4 086	478	1 774	4 686	3 695	990	-122	1 315
Gaworzyce	5 866	4 620	1 246	1 693	6 068	4 068	2 000	-201	2 069
Głogów	5 989	5 557	432	3 257	5 826	4 819	1 008	163	780
Grębobice	9 798	9 524	273	6 997	10 351	7 276	3 075	-553	123
Gromadka	8 256	5 102	3 154	4 613	5 941	4 544	1 397	2 315	309
Janowice Wielkie	4 538	4 439	99	2 121	4 270	4 103	167	268	1 086
Jemielno	5 490	4 862	628	1 585	5 025	4 542	484	465	1 345
Jerzmanowa	10 279	9 451	828	6 953	10 824	7 650	3 175	-546	3 628
Jeżów Sudecki	4 810	4 616	193	2 458	4 149	3 556	593	661	512
Jordanów Śląski	5 000	4 782	218	2 278	4 537	4 122	415	463	646
Kamieniec Ząbkowicki	4 770	4 424	346	2 082	4 790	3 884	906	-20	1 483
Kamienna Góra	5 129	5 061	68	1 962	5 159	4 257	902	-30	785
Kłodzko	4 723	4 251	472	1 714	4 770	4 030	739	-47	2 180
Kobierzyce	11 516	11 103	412	8 551	12 157	7 729	4 428	-641	1 830
Kondratowice	4 917	4 815	103	1 962	4 923	4 794	130	-6	884
Kostomoty	5 046	4 550	496	1 932	4 921	3 852	1 069	125	792
Kotla	5 665	5 042	622	2 106	5 354	4 817	536	311	1 873
Krośnice	5 741	5 500	241	2 874	6 144	4 937	1 207	-402	3 475
Krotoszyce	5 155	4 962	193	2 817	5 369	4 765	605	-215	879
Kunice	5 638	5 557	81	3 214	5 744	4 950	795	-106	1 961
Legnickie Pole	6 922	6 076	846	3 997	6 372	5 306	1 066	550	1 020
Lewin Kłodzki	7 727	4 848	2 879	2 540	7 257	4 543	2 714	470	633
Lubań	4 595	4 461	134	1 806	4 746	4 148	599	-151	801
Lubin	6 972	6 572	400	4 866	7 075	5 870	1 206	-103	2 194
Łagiewniki	4 476	4 386	91	1 689	4 070	3 859	212	406	742
Malczyce	5 067	4 548	519	2 166	4 383	3 749	634	684	1 061
Marcinowice	4 593	4 268	325	1 859	4 460	3 786	674	132	1 408
Marciszów	4 869	4 853	15	1 565	4 168	4 071	97	701	1 551
Męcinka	6 211	5 309	902	2 871	5 888	4 836	1 052	323	1 361
Mietków	5 136	4 951	185	2 575	5 087	4 739	347	49	1 382
Miękinia	6 348	5 487	861	3 270	5 735	4 415	1 319	614	2 231
Miłkowice	4 822	4 433	389	2 180	4 674	4 092	583	148	1 610
Mściwojów	4 564	3 892	672	1 893	4 277	3 707	570	287	1 272
Mysłakowice	5 226	4 502	723	2 262	5 439	4 179	1 260	-213	932
Niechlów	4 797	4 608	189	1 549	5 209	4 392	817	-412	610
Nowa Ruda	5 333	4 364	968	1 799	5 365	3 979	1 386	-33	1 491
Oleśnica	4 989	4 645	344	2 268	5 067	4 159	908	-78	2 134
Oława	6 711	5 765	946	3 353	6 504	4 584	1 920	207	1 818
Osiecznica	5 772	5 462	310	2 944	5 591	4 361	1 230	181	147
Paszowice	5 178	4 581	597	2 029	4 398	4 130	268	780	412
Pęcław	4 883	4 790	93	1 603	4 838	4 623	215	44	2 136
Pielgrzymka	5 240	4 934	306	1 662	5 534	4 666	868	-294	2 105
Platerówka	4 640	4 488	153	2 204	4 671	4 438	233	-30	31
Podgórzyn	5 118	4 523	596	2 522	5 803	4 439	1 364	-685	3 043
Przeworno	4 174	3 997	176	1 286	4 012	3 746	266	162	688
Radwanice	7 089	6 519	570	3 999	6 635	4 554	2 082	453	1 368
Rudna	8 391	8 117	274	5 747	8 513	7 201	1 312	-122	0
Ruja	4 849	4 647	201	1 741	4 639	4 499	140	210	885
Siekierczyn	4 597	4 512	86	2 100	4 343	4 121	222	254	738
Stara Kamienica	5 039	4 787	253	2 186	4 967	4 607	360	72	3 286
Stare Bogaczowice	4 708	4 044	664	1 537	4 597	3 725	872	111	0
Stoszowice	5 325	4 072	1 253	1 467	5 516	3 892	1 624	-191	1 983
Sulików	4 575	4 480	95	2 514	4 408	4 100	308	166	1 045
Świdnica	4 969	4 666	304	2 300	5 072	4 238	833	-102	2 433
Udanin	4 947	4 645	302	1 943	5 157	4 392	765	-210	2 191

Jednostki samorządu terytorialnego	DOCHODY				WYDATKI			WYNIK BUDŻETU	DŁUG PUBLICZNY
	ogółem	z tego		w tym dochody własne	ogółem	z tego			
		bieżące	majątkowe			bieżące	majątkowe		
Walim	6 046	4 796	1 250	2 397	6 106	4 474	1 632	-60	2 337
Warta Bolesławiecka	4 768	4 682	87	2 087	4 670	4 240	429	99	42
Wądroże Wielkie	5 845	5 341	504	2 391	6 142	5 029	1 113	-298	3 274
Wińsko	5 833	4 331	1 503	1 453	5 479	4 224	1 255	355	1 312
Wisznia Mała	5 612	5 189	423	2 897	5 899	4 580	1 319	-287	2 935
Zagrodno	4 744	4 362	383	2 078	4 724	4 099	625	20	82
Zawonia	6 557	5 551	1 006	3 019	6 563	4 422	2 141	-6	624
Zgorzelec	5 437	4 838	599	3 000	5 955	4 710	1 245	-518	3 032
Złotoryja	5 011	4 782	229	2 302	5 223	4 285	938	-212	1 454
Żórawina	6 111	5 357	753	2 968	5 981	4 506	1 474	130	561
Żukowice	6 488	5 668	821	2 969	6 604	5 141	1 462	-116	1 490
Gminy miejsko-wiejskie	5 338	4 838	501	2 585	5 413	4 452	961	-75	1 932
Bardo	5 288	4 450	838	2 175	5 119	4 259	860	168	2 330
Bierutów	4 388	4 295	93	1 576	4 509	3 976	533	-121	2 525
Bogatynia	7 337	7 202	135	5 421	7 159	7 031	128	178	1 944
Bolków	5 317	4 148	1 169	1 457	5 496	3 873	1 623	-179	1 384
Brzeg Dolny	5 202	4 867	335	3 325	5 389	4 496	894	-187	1 327
Bystrzyca Kłodzka	4 844	4 565	279	1 983	5 201	4 197	1 004	-357	1 723
Chocianów	4 195	4 104	92	2 015	4 083	3 859	224	112	1 219
Gluszyca	4 179	3 983	195	1 583	4 884	3 898	986	-705	2 511
Góra	5 095	4 823	272	2 032	5 169	4 616	553	-74	2 388
Gryfów Śląski	4 686	3 686	999	1 724	4 584	3 266	1 318	101	1 119
Jaworzyna Śląska	5 012	4 069	944	1 934	5 078	3 994	1 084	-65	2 500
Jelcz-Laskowice	5 273	5 030	243	3 050	5 130	4 087	1 042	143	418
Kąty Wrocławskie	6 372	5 973	399	3 795	6 785	4 897	1 888	-413	1 895
Łądek-Zdrój	7 255	4 313	2 942	2 610	7 124	4 179	2 945	130	2 209
Leśna	4 259	4 166	93	1 472	4 333	3 977	356	-74	398
Lubawka	4 131	4 080	51	1 406	3 887	3 493	393	244	1 078
Lubomierz	5 842	4 918	924	1 200	6 585	4 466	2 118	-742	2 099
Lwówek Śląski	4 247	3 988	259	1 879	4 288	3 721	567	-41	1 096
Mieroszów	5 070	4 292	779	2 366	5 192	4 275	917	-122	964
Międzybórz	4 975	4 915	60	1 802	5 495	4 644	851	-521	2 168
Międzylesie	4 419	4 099	319	1 365	4 222	3 816	405	197	146
Milicz	5 111	4 626	485	1 976	5 193	4 579	614	-82	2 085
Mirsk	5 016	4 276	740	1 427	4 768	4 037	730	248	1 862
Niemcza	4 484	4 197	287	1 808	4 573	3 848	725	-89	1 445
Nowogrodziec	5 264	4 304	961	2 566	5 032	3 873	1 159	232	1 659
Oborniki Śląskie	4 869	4 369	499	2 524	5 034	4 163	871	-165	2 015
Olszyna	4 659	4 277	382	1 706	4 231	3 718	514	428	1 438
Pieńsk	4 145	3 995	151	1 945	4 283	3 576	707	-138	1 236
Pieszycy	4 310	3 754	555	1 681	4 016	3 424	592	294	1 115
Polkowice	10 039	9 285	753	7 480	11 047	8 434	2 613	-1 009	3 540
Prochowice	5 287	4 953	333	2 612	5 302	4 619	682	-15	1 721
Prusice	6 191	4 629	1 562	1 812	6 294	4 396	1 897	-102	4 022
Przemków	4 347	4 195	152	1 711	4 187	3 796	391	160	1 955
Radków	5 980	4 979	1 001	2 616	5 979	4 631	1 348	1	2 233
Siechnice	6 545	6 280	265	4 016	6 475	5 597	878	70	3 162
Sobótka	5 306	4 546	760	2 597	5 556	4 074	1 482	-249	419
Stronie Śląskie	4 449	3 722	726	2 067	4 776	3 422	1 354	-328	462
Strzegom	5 360	4 748	612	2 779	5 209	4 215	994	150	1 975
Strzelin	5 013	4 748	265	2 655	5 217	4 437	780	-204	2 670
Syców	4 659	4 228	431	2 002	4 483	3 935	548	176	1 227
Szczytna	4 226	3 919	306	1 586	4 145	3 565	580	81	702
Ścinawa	5 402	4 547	855	2 126	5 511	4 199	1 313	-109	3 548
Środa Śląska	5 282	4 983	298	2 876	5 060	4 388	672	222	1 902
Świerzawa	5 076	4 504	571	1 605	5 043	4 083	961	32	1 774
Trzebnica	5 235	4 732	504	2 332	5 237	4 294	942	-1	3 278
Twardogóra	5 181	4 792	389	2 808	4 786	4 288	498	395	1 212
Wąsosz	4 885	4 824	61	1 784	4 550	4 375	175	335	1 624
Węglińiec	4 824	4 661	163	1 958	4 543	3 933	610	281	1 346
Wiązów	5 214	4 886	328	1 944	5 153	4 374	778	61	952
Wleń	5 170	4 275	895	1 521	6 345	4 148	2 197	-1 175	3 206
Wolów	4 915	4 347	568	2 088	5 077	4 043	1 034	-162	2 878
Ząbkowice Śląskie	4 677	4 225	452	2 338	5 146	4 127	1 019	-470	1 749
Ziębice	4 393	4 123	270	1 711	4 225	3 936	289	168	845
Złoty Stok	4 980	4 334	645	1 564	5 655	4 046	1 609	-676	2 911
Żarów	5 680	4 662	1 018	2 806	5 850	4 424	1 426	-170	3 286
Zmigród	5 179	4 594	585	2 019	5 044	4 621	423	135	2 588

* Informacja dotycząca gminy Boguszów-Gorce w suplemencie.

*** Według liczby ludności na dzień 30 czerwca 2018 r. (GUS).

Zestawienie 3

Wskaźniki i relacje w budżetach JST województwa dolnośląskiego w 2019 r. (w %)

Jednostki samorządu terytorialnego	Wskaźnik udziału		Relacja do wykonanych dochodów						
	dochodów własnych w dochodach ogółem	wydatków majątkowych w wydatkach ogółem	wyniku budżetu	wyniku operacyjnego	wyniku operacyjnego powiększonego o dochody ze sprzedaży majątku	łącznej kwoty spłat		łącznej kwoty długu	
						bez uwzględnienia wyłączeń	z uwzględnieniem wyłączeń	bez uwzględnienia wyłączeń	z uwzględnieniem wyłączeń****
JST województwa ogółem*	54,2	16,9	0,6	8,4	10,56	5,4	4,4	38,9	35,9
Województwo samorządowe	70,0	28,2	5,6	17,8	20,25	8,1	7,9	44,9	39,3
Powiaty	38,6	12,1	4,4	7,7	8,19	4,2	3,2	25,2	24,5
Bolesławiecki	31,7	16,0	1,6	6,5	6,50	2,1	2,1	19,5	19,5
Dzierżoniowski	36,2	9,0	5,2	8,4	8,46	1,6	1,6	4,7	4,7
Głogowski	38,6	6,1	6,2	5,7	6,41	0,5	0,5	17,6	17,6
Górowski	30,8	1,9	1,1	2,7	2,67	1,3	1,3	46,8	46,8
Jaworski	38,1	10,7	13,1	13,9	13,91	7,2	2,5	12,0	12,0
Jeleniogórski	39,3	16,4	3,5	5,4	6,25	2,0	2,0	17,2	17,2
Kamiennogórski	36,1	6,5	-0,8	2,9	3,24	0,5	0,5	17,5	17,5
Kłodzki	34,2	14,3	-0,1	7,1	7,29	7,7	2,5	22,3	17,3
Legnicki	48,6	6,8	4,3	5,9	5,87	2,9	2,9	25,2	25,2
Lubański	27,6	5,2	6,7	5,1	5,09	6,4	3,7	29,0	26,0
Lubiński	37,2	7,8	1,2	0,3	0,35	2,9	2,9	30,5	30,5
Lwówecki	29,1	5,7	9,1	5,9	5,92	3,0	3,0	18,1	18,1
Milicki	36,0	7,3	2,2	5,3	5,92	29,6	29,6	34,7	34,7
Oleśnicki	40,8	15,5	6,0	11,1	13,27	2,6	2,6	38,0	38,0
Oławski	43,0	22,6	-5,8	9,2	9,50	1,2	1,2	19,8	19,8
Polkowicki	44,6	11,3	15,3	8,2	8,25	0,9	0,9	25,7	25,7
Strzebiński	26,0	8,8	6,6	7,5	9,14	5,3	2,0	16,8	16,8
Średzki	39,3	26,3	8,9	10,0	10,06	0,7	0,7	20,3	20,3
Świdnicki	41,6	7,5	7,3	8,4	9,46	4,2	4,2	28,7	28,7
Trzebnicki	45,7	19,9	-3,3	10,4	10,37	3,7	3,7	33,0	33,0
Wałbrzyski	34,0	13,8	4,8	12,4	12,43	3,8	3,8	28,1	28,1
Wolowski	27,7	11,3	0,2	5,5	6,97	4,2	4,2	37,6	37,6
wrocławski	56,4	23,6	12,1	19,3	19,59	9,7	5,3	24,7	24,7
Ząbkowicki	33,2	11,7	5,1	6,1	6,58	2,2	2,1	41,7	36,8
Zgorzelecki	45,3	6,1	-0,9	-0,4	1,60	1,2	1,2	15,6	15,0
Złotoryjski	30,1	11,2	8,0	11,5	11,96	1,6	1,6	42,1	42,1
Miasta na prawach powiatu	62,5	15,0	-0,6	6,5	9,53	5,5	5,1	54,2	48,5
Jelenia Góra	49,3	13,0	-5,0	1,8	4,34	4,2	3,5	45,6	25,2
Legnica	51,6	11,9	0,5	3,8	9,29	3,5	3,5	44,5	44,5
Wałbrzych	44,1	20,7	4,0	3,5	6,21	8,4	6,0	77,8	58,7
Wrocław	68,0	14,7	-1,1	7,8	10,58	5,4	5,3	52,5	49,6
Gminy ogółem*	50,7	17,9	-0,1	8,7	10,68	5,3	3,9	31,4	29,9
Gminy miejskie	54,9	15,6	0,0	6,4	9,66	4,5	4,1	32,0	31,0
Bielawa	41,7	12,9	9,4	6,5	9,37	2,9	2,9	28,1	28,1
Boguszów-Gorce*	31,2	8,1	-19,7	-14,1	-13,89	0,6	0,6	17,9	17,9
Bolesławiec	57,5	6,1	5,7	4,7	7,73	6,1	6,1	18,5	18,5
Chojnów	49,4	8,1	4,0	7,7	11,02	2,0	2,0	8,5	8,5
Duszynki-Zdrój	58,0	15,1	0,2	2,3	8,80	7,9	3,4	56,9	43,3
Dzierżoniów	49,1	16,9	1,4	7,2	9,04	6,2	6,2	40,0	40,0
Głogów	59,3	23,5	-8,0	7,7	9,30	4,3	4,3	48,1	48,1
Jawor	49,0	17,3	-1,6	3,8	6,07	3,9	3,9	23,9	23,9
Jedlina-Zdrój	39,1	19,4	8,6	5,3	8,58	7,1	7,1	39,1	16,5
Kamienna Góra	42,9	26,8	-15,4	1,1	2,71	7,1	4,4	42,2	42,2
Karpacz	67,4	24,4	0,3	7,7	8,37	6,9	6,9	40,9	40,9
Kłodzko	49,0	14,5	3,4	9,0	10,30	5,7	5,7	22,7	22,7
Kowary	47,0	11,8	-2,8	5,8	7,56	3,0	3,0	17,5	17,5
Kudowa-Zdrój	47,2	16,7	1,6	2,8	5,44	8,1	3,8	39,6	33,1
Lubań	53,7	12,8	-2,9	4,1	6,56	4,5	4,5	36,5	36,5
Lubin	60,9	11,7	-0,3	9,3	10,03	3,8	3,8	38,0	38,0
Nowa Ruda	48,5	15,4	-2,9	3,0	5,81	4,7	3,6	42,0	42,0
Oleśnica	61,1	15,2	13,5	6,3	23,13	2,0	2,0	5,2	5,2
Oława	56,2	20,6	-5,1	12,2	12,63	5,1	5,1	26,9	26,9
Piechowice	61,5	14,8	-5,2	7,5	8,15	3,3	3,3	4,4	4,4
Piława Górna	37,7	22,3	-1,2	7,3	8,29	2,1	2,1	16,7	16,7
Polanica-Zdrój	63,4	12,7	3,7	9,9	14,13	3,2	3,2	6,2	6,2
Szczawno-Zdrój	63,4	26,7	5,2	6,5	18,18	2,3	2,3	14,8	14,8
Szklarska Poręba	73,6	20,1	-9,3	3,8	10,29	3,4	3,4	26,7	26,7
Świdnica	58,6	14,3	2,6	8,3	12,42	4,3	4,3	42,7	42,7
Świebodzice	57,7	7,8	3,0	5,6	7,64	3,9	3,9	13,9	13,9
Świeradów-Zdrój	52,5	32,0	-1,2	6,6	14,34	12,6	3,7	54,8	29,2
Wojcieszów	42,4	15,6	-6,3	6,3	7,58	4,7	4,7	31,1	17,7
Zawidów	50,7	4,2	5,1	7,4	8,74	6,8	6,8	14,8	14,8

Jednostki samorządu terytorialnego	Wskaźnik udziału		Relacja do wykonanych dochodów							
	dochodów własnych w dochodach ogółem	wydatków majątkowych w wydatkach ogółem	wyniku budżetu	wyniku operacyjnego	wyniku operacyjnego powiększonego o dochody ze sprzedaży majątku	łącznej kwoty spłat		łącznej kwoty długu		
						bez uwzględnienia wyłączeń	z uwzględnieniem wyłączeń	bez uwzględnienia wyłączeń	z uwzględnieniem wyłączeń****	
Zgorzelec	55,8	12,5	-2,7	3,2	3,94	6,1	5,1	50,5	43,9	
Złotoryja	56,0	7,8	3,5	6,8	9,10	2,8	2,8	34,2	34,2	
Gminy wiejskie	49,3	20,3	1,3	12,5	13,85	5,0	3,4	25,3	24,4	
Bolesławiec	53,7	29,7	-5,9	15,5	17,03	0,1	0,1	0,3	0,3	
Borów	38,2	6,4	6,3	8,7	8,77	2,8	2,7	19,9	19,4	
Chojnów	45,0	14,0	-0,7	3,6	9,15	6,0	6,0	31,3	31,3	
Ciepłowody	40,0	16,0	-1,3	9,9	9,91	2,2	2,2	7,2	3,6	
Cieszków	30,3	6,7	6,5	7,4	9,31	3,4	3,3	22,2	13,1	
Czarny Bór	37,0	25,4	16,9	11,8	12,24	24,7	3,4	19,1	18,5	
Czernica	50,6	16,0	7,5	13,6	17,37	5,5	5,5	20,3	20,3	
Długoleka	57,6	21,6	9,5	24,3	24,87	4,0	4,0	22,4	22,4	
Dobromierz	37,3	20,5	1,0	5,8	7,22	16,0	4,0	47,5	47,5	
Dobroszyce	40,0	22,8	-5,7	8,9	9,79	7,2	7,2	32,2	32,2	
Domanów	37,3	11,9	-2,6	4,2	4,80	3,9	3,9	37,5	37,5	
Dziadowa Kłoda	29,6	7,4	5,2	10,1	10,21	3,6	3,6	15,4	15,4	
Dzierżoniów	38,9	21,1	-2,7	8,5	9,75	2,7	2,7	28,8	28,8	
Gaworzycy	28,9	33,0	-3,4	9,4	9,49	16,8	5,4	35,3	9,5	
Głogów	54,4	17,3	2,7	12,3	12,42	2,6	2,6	13,0	13,0	
Grębobocice	71,4	29,7	-5,6	22,9	23,04	0,2	0,2	1,3	1,3	
Gromadka	55,9	23,5	28,0	6,8	29,90	3,3	3,3	3,7	3,3	
Janowice Wielkie	46,7	3,9	5,9	7,4	9,40	7,1	7,1	23,9	23,9	
Jemielno	28,9	9,6	8,5	5,8	11,11	3,3	3,0	24,5	24,5	
Jerzmanowa	67,6	29,3	-5,3	17,5	17,55	2,5	2,5	35,3	35,3	
Jeżów Sudecki	51,1	14,3	13,7	22,0	22,27	6,6	5,6	10,6	9,8	
Jordanów Śląski	45,5	9,2	9,3	13,2	13,21	2,4	2,4	12,9	12,9	
Kamieniec Ząbkowicki	43,7	18,9	-0,4	11,3	12,01	2,1	2,1	31,1	31,1	
Kamienna Góra	38,3	17,5	-0,6	15,7	16,38	8,6	2,0	15,3	12,0	
Kłodzko	36,3	15,5	-1,0	4,7	5,39	7,5	7,5	46,2	46,2	
Kobierzyce	74,3	36,4	-5,6	29,3	29,61	0,6	0,6	15,9	15,9	
Kondratowice	39,9	2,6	-0,1	0,4	1,14	0,7	0,7	18,0	18,0	
Kostomłoty	38,3	21,7	2,5	13,8	15,12	2,9	2,9	15,7	15,7	
Kotła	37,2	10,0	5,5	4,0	3,99	11,2	3,4	33,1	33,1	
Krośnice	50,1	19,6	-7,0	9,8	10,12	7,7	7,7	60,5	60,5	
Krotoszyce	54,6	11,3	-4,2	3,8	6,44	3,0	3,0	17,1	17,1	
Kunice	57,0	13,8	-1,9	10,8	10,96	4,7	4,7	34,8	34,8	
Legnickie Pole	57,7	16,7	7,9	11,1	11,13	3,0	3,0	14,7	14,7	
Lewin Kłodzki	32,9	37,4	6,1	3,9	9,29	7,2	2,4	8,2	4,0	
Lubań	39,3	12,6	-3,3	6,8	7,52	2,4	2,4	17,4	17,4	
Lubin	69,8	17,0	-1,5	10,1	10,84	2,1	2,1	31,5	31,5	
Łagiewniki	37,7	5,2	9,1	11,8	11,95	2,7	2,7	16,6	16,6	
Malczyce	42,7	14,5	13,5	15,8	18,12	5,7	5,7	20,9	20,9	
Marcinowice	40,5	15,1	2,9	10,5	11,06	5,7	5,7	30,7	30,7	
Marciszów	32,2	2,3	14,4	16,1	16,21	12,7	3,8	31,8	11,8	
Męcinka	46,2	17,9	5,2	7,6	9,95	8,8	3,9	21,9	21,9	
Mietków	50,1	6,8	1,0	4,1	4,75	4,4	3,4	26,9	26,9	
Miękinia	51,5	23,0	9,7	16,9	19,70	3,0	3,0	35,1	35,1	
Miłkowice	45,2	12,5	3,1	7,1	11,27	3,3	3,3	33,4	33,4	
Mścwojów	41,5	13,3	6,3	4,1	6,38	11,7	9,2	27,9	22,1	
Mysłakowice	43,3	23,2	-4,1	6,2	7,09	2,5	2,5	17,8	17,8	
Niechlów	32,3	15,7	-8,6	4,5	4,67	2,7	2,7	12,7	12,7	
Nowa Ruda	33,7	25,8	-0,6	7,2	8,61	3,9	3,9	28,0	26,7	
Oleśnica	45,5	17,9	-1,6	9,7	10,88	2,7	2,7	42,8	42,8	
Oława	50,0	29,5	3,1	17,6	17,75	3,3	3,3	27,1	27,1	
Osiecznica	51,0	22,0	3,1	19,1	19,37	2,3	2,3	2,5	2,5	
Paszowice	39,2	6,1	15,1	8,7	8,84	2,0	1,6	8,0	5,6	
Pęcław	32,8	4,4	0,9	3,4	4,62	3,8	3,2	43,7	40,1	
Pielgrzymka	31,7	15,7	-5,6	5,1	5,40	11,0	4,5	40,2	40,2	
Platerówka	47,5	5,0	-0,7	1,1	1,09	1,2	1,2	0,7	0,7	
Podgórzyn	49,3	23,5	-13,4	1,6	4,86	63,1	4,4	59,5	59,5	
Przeworno	30,8	6,6	3,9	6,0	8,38	3,3	3,3	16,5	16,5	
Radwanice	56,4	31,4	6,4	27,7	27,95	5,4	5,4	19,3	19,3	
Rudna	68,5	15,4	-1,5	10,9	12,09	0,0	0,0	0,0	0,0	
Ruja	35,9	3,0	4,3	3,1	4,59	4,2	4,2	18,3	18,3	
Siekierczyn	45,7	5,1	5,5	8,5	9,17	3,4	2,9	16,1	12,1	
Stara Kamienica	43,4	7,3	1,4	3,6	3,66	5,5	2,9	65,2	50,6	
Stare Bogaczowice	32,6	19,0	2,4	6,8	7,01	0,0	0,0	0,0	0,0	
Stoszowice	27,5	29,5	-3,6	3,4	3,60	10,1	5,5	37,2	37,2	
Sulików	55,0	7,0	3,6	8,3	8,62	5,7	5,7	22,8	22,8	
Świdnica	46,3	16,4	-2,1	8,6	9,29	5,9	5,9	49,0	49,0	
Udanin	39,3	14,8	-4,2	5,1	5,66	1,6	1,6	44,3	44,3	

Jednostki samorządu terytorialnego	Wskaźnik udziału		Relacja do wykonanych dochodów						
	dochodów własnych w dochodach ogółem	wydatków majątkowych w wydatkach ogółem	wyniku budżetu	wyniku operacyjnego	wyniku operacyjnego powiększonego o dochody ze sprzedaży majątku	łącznej kwoty spłat		łącznej kwoty długu	
						bez uwzględnienia wyłączeń	z uwzględnieniem wyłączeń	bez uwzględnienia wyłączeń	z uwzględnieniem wyłączeń****
Walim	39,6	26,7	-1,0	5,3	6,50	5,9	5,9	38,6	38,6
Warta Bolesławecka	43,8	9,2	2,1	9,3	9,43	0,4	0,4	0,9	0,9
Wądroże Wielkie	40,9	18,1	-5,1	5,3	5,49	4,0	3,9	56,0	47,5
Wińsko	24,9	22,9	6,1	1,8	3,17	2,5	2,3	22,5	16,4
Wisznia Mała	51,6	22,4	-5,1	10,9	11,72	6,3	6,3	52,3	52,3
Zagrodno	43,8	13,2	0,4	5,5	5,55	1,2	1,2	1,7	1,7
Zawonia	46,0	32,6	-0,1	17,2	17,31	1,6	1,6	9,5	9,5
Zgorzelec	55,2	20,9	-9,5	2,4	5,60	7,8	7,8	55,8	55,8
Złotoryja	45,9	18,0	-4,2	9,9	11,06	3,3	3,3	29,0	27,0
Żórawina	48,6	24,7	2,1	13,9	15,40	4,4	4,4	9,2	9,2
Żukowice	45,8	22,1	-1,8	8,1	8,55	2,5	2,5	23,0	17,3
Gminy miejsko-wiejskie	48,4	17,8	-1,4	7,2	8,83	6,2	4,1	36,2	33,7
Bardo	41,1	16,8	3,2	3,6	5,03	15,6	3,5	44,1	19,4
Bierutów	35,9	11,8	-2,8	7,3	7,87	5,3	5,3	57,6	57,6
Bogatynia	73,9	1,8	2,4	2,3	3,47	5,9	5,9	26,5	26,5
Bolków	27,4	29,5	-3,4	5,2	5,79	7,3	7,1	26,0	8,5
Brzeg Dolny	63,9	16,6	-3,6	7,1	11,45	3,8	3,8	25,5	25,5
Bystrzyca Kłodzka	40,9	19,3	-7,4	7,6	8,67	4,5	4,5	35,6	35,6
Chocianów	48,0	5,5	2,7	5,8	6,48	4,4	4,4	29,1	29,1
Gluszyca	37,9	20,2	-16,9	2,0	3,11	7,7	5,2	60,1	60,1
Góra	39,9	10,7	-1,4	4,1	5,80	5,5	5,5	46,9	46,9
Gryfów Śląski	36,8	28,8	2,2	9,0	9,59	12,1	3,4	23,9	8,4
Jaworzyna Śląska	38,6	21,3	-1,3	1,5	2,05	3,6	3,6	49,9	28,1
Jelcz-Laskowice	57,9	20,3	2,7	17,9	19,60	2,4	2,4	7,9	7,9
Kąty Wrocławskie	59,6	27,8	-6,5	16,9	17,45	5,6	5,6	29,7	29,7
Łądek-Zdrój	36,0	41,3	1,8	1,8	9,38	4,1	4,1	30,4	30,4
Leśna	34,6	8,2	-1,7	4,4	5,29	2,4	2,4	9,4	9,4
Lubawka	34,0	10,1	5,9	14,2	14,75	7,1	1,7	26,1	20,3
Lubomierz	20,5	32,2	-12,7	7,7	8,33	2,0	2,0	35,9	35,9
Lwówek Śląski	44,2	13,2	-1,0	6,3	7,53	3,8	3,8	25,8	25,8
Mioszów	46,7	17,7	-2,4	0,3	5,29	2,1	2,1	19,0	19,0
Międzybórz	36,2	15,5	-10,5	5,4	6,06	4,6	2,6	43,6	29,2
Międzylesie	30,9	9,6	4,5	6,4	6,83	4,1	4,1	3,3	3,3
Milicz	38,7	11,8	-1,6	0,9	2,95	16,1	3,5	40,8	29,4
Mirsk	28,4	15,3	4,9	4,7	5,35	15,0	2,8	37,1	13,5
Niemcza	40,3	15,9	-2,0	7,8	8,04	4,0	1,9	32,2	30,0
Nowogrodzic	48,8	23,0	4,4	8,2	18,16	2,5	2,5	31,5	31,5
Oborniki Śląskie	51,8	17,3	-3,4	4,2	6,95	5,1	4,8	41,4	41,4
Olszyna	36,6	12,1	9,2	12,0	13,82	3,2	3,2	30,9	29,1
Pieńsk	46,9	16,5	-3,3	10,1	11,71	10,0	3,3	29,8	23,6
Pieszycy	39,0	14,7	6,8	7,7	10,15	5,2	5,2	25,9	25,9
Polkowice	74,5	23,7	-10,0	8,5	8,65	0,8	0,8	35,3	35,3
Prochowice	49,4	12,9	-0,3	6,3	7,33	4,6	4,6	32,6	32,6
Prusice	29,3	30,1	-1,7	3,8	6,62	66,0	4,0	65,0	65,0
Przemków	39,4	9,3	3,7	9,2	10,96	4,4	4,4	45,0	45,0
Radków	43,8	22,5	0,0	5,8	8,37	5,2	4,9	37,3	31,4
Siechnice	61,4	13,6	1,1	10,4	10,61	3,1	3,1	48,3	48,3
Sobótka	48,9	26,7	-4,7	8,9	10,88	0,9	0,9	7,9	7,2
Stronie Śląskie	46,5	28,4	-7,4	6,7	12,25	3,1	3,1	10,4	10,4
Strzegom	51,8	19,1	2,8	9,9	10,75	5,6	5,6	36,8	36,8
Strzelin	53,0	14,9	-4,1	6,2	7,37	6,5	6,5	53,3	53,3
Syców	43,0	12,2	3,8	6,3	7,78	9,0	5,1	26,3	26,3
Szczytna	37,5	14,0	1,9	8,4	9,63	5,0	3,2	16,6	15,7
Ścinawa	39,3	23,8	-2,0	6,4	7,14	7,5	6,1	65,7	55,6
Środa Śląska	54,5	13,3	4,2	11,3	12,21	4,9	4,9	36,0	36,0
Świerzawa	31,6	19,0	0,6	8,3	8,44	5,3	5,3	35,0	35,0
Trzebnica	44,5	18,0	0,0	8,4	9,24	4,8	4,8	62,6	62,6
Twardogóra	54,2	10,4	7,6	9,7	11,06	8,9	5,9	23,4	23,4
Wąsosz	36,5	3,8	6,9	9,2	9,74	3,5	3,5	33,2	33,2
Węglińiec	40,6	13,4	5,8	15,1	15,36	4,0	3,3	27,9	21,7
Wiązów	37,3	15,1	1,2	9,8	11,23	4,9	4,7	18,3	9,7
Wleń	29,4	34,6	-22,7	2,4	3,05	5,9	5,6	62,0	35,1
Wolów	42,5	20,4	-3,3	6,2	7,58	6,5	6,0	58,6	58,6
Ząbkowice Śląskie	50,0	19,8	-10,0	2,1	3,49	3,5	3,5	37,4	37,4
Ziębice	38,9	6,8	3,8	4,3	6,71	3,8	3,8	19,2	19,2
Złoty Stok	31,4	28,5	-13,6	5,8	6,23	10,1	5,0	58,5	49,9
Żarów	49,4	24,4	-3,0	4,2	6,46	5,7	5,3	57,9	51,5
Zmigród	39,0	8,4	2,6	-0,5	2,03	4,3	4,3	50,0	50,0

* Informacja dotycząca gminy Boguszów-Gorce w suplementcie.

**** Kredyty i pożyczki oraz wyemitowane papiery wartościowe na realizację programów, projektów lub zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 u.f.p.

Suplement

Biuletyn opracowano na podstawie danych ze sprawozdań budżetowych JST wg stanu na dzień 22 kwietnia 2020 r. W dniach 30 czerwca i 1 lipca 2020 roku gmina Boguszów-Gorce przedłożyła korekty sprawozdań budżetowych spełniające wymogi Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1393 i 1996 oraz z 2020 r. poz. 156) dotyczące wartości ujętych w zestawieniach 1-3, które przedstawiono poniżej.

Wykonanie budżetów w JST województwa dolnośląskiego w 2019 r. (w zł)**Zestawienie 1****Dane ujęte w opracowaniu – stan na 22.04.2020**

Jednostki samorządu terytorialnego	DOCHODY	W tym DOCHODY WŁASNE	WYDATKI	W tym WYDATKI MAJĄTKOWE	WYNIK OPERACYJNY (bieżący)*	WYNIK BUDŻETU	DŁUG PUBLICZNY
Boguszów-Gorce	56 378 723	17 614 635	67 476 712	5 432 942	-7 952 668	-11 097 988	10 083 568

Dane po złożeniu korekt sprawozdań gminy Boguszów-Gorce – stan na 1.07.2020

Jednostki samorządu terytorialnego	DOCHODY	W tym DOCHODY WŁASNE	WYDATKI	W tym WYDATKI MAJĄTKOWE	WYNIK OPERACYJNY (bieżący)*	WYNIK BUDŻETU	DŁUG PUBLICZNY
Boguszów-Gorce	70 254 378	30 087 241	67 481 886	5 432 942	3 838 026	2 772 493	10 083 568

Zestawienie 2**Dane ujęte w opracowaniu – stan na 22.04.2020**

Jednostki samorządu terytorialnego	DOCHODY				WYDATKI			WYNIK BUDŻETU	DŁUG PUBLICZNY
	ogółem	z tego		w tym dochody własne	ogółem	z tego			
		bieżące	majątkowe			bieżące	majątkowe		
Boguszów-Gorce	3 669	3 520	149	1 146	4 391	4 037	354	-722	656

Dane po złożeniu korekt sprawozdań gminy Boguszów-Gorce – stan na 1.07.2020

Jednostki samorządu terytorialnego	DOCHODY				WYDATKI			WYNIK BUDŻETU	DŁUG PUBLICZNY
	ogółem	z tego		w tym dochody własne	ogółem	z tego			
		bieżące	majątkowe			bieżące	majątkowe		
Boguszów-Gorce	4 571	4 287	284	1 958	4 391	4 038	354	180	656

Zestawienie 3**Dane ujęte w opracowaniu – stan na 22.04.2020**

Jednostki samorządu terytorialnego	Wskaźnik udziału			Relacja do wykonanych dochodów					
	dochodów własnych w dochodach ogółem	wydatków majątkowych w wydatkach ogółem	wyniku budżetu	wyniku operacyjnego	wyniku operacyjnego powiększonego o dochody ze sprzedaży majątku	łącznej kwoty spłat		łącznej kwoty długu	
						bez uwzględnienia wyłączeń	z uwzględnieniem wyłączeń	bez uwzględnienia wyłączeń	z uwzględnieniem wyłączeń*
Boguszów-Gorce	31,2	8,1	-19,7	-14,1	-13,89	0,6	0,6	17,9	17,9

Dane po złożeniu korekt sprawozdań gminy Boguszów-Gorce – stan na 1.07.2020

Jednostki samorządu terytorialnego	Wskaźnik udziału			Relacja do wykonanych dochodów					
	dochodów własnych w dochodach ogółem	wydatków majątkowych w wydatkach ogółem	wyniku budżetu	wyniku operacyjnego	wyniku operacyjnego powiększonego o dochody ze sprzedaży majątku	łącznej kwoty spłat		łącznej kwoty długu	
						bez uwzględnienia wyłączeń	z uwzględnieniem wyłączeń	bez uwzględnienia wyłączeń	z uwzględnieniem wyłączeń*
Boguszów-Gorce	42,8	8,1	3,9	5,5	6,62	1,8	1,8	14,4	14,4

Analizę sporządzili:

Ewa Dudek (cz. 4 i 7)

Magdalena Głowacz (cz. 1 oraz tabele, rysunki, kartogram i zestawienia)

Patrycja Jojnowicz (cz. 2 i 3)

Wojciech Kańczuga (cz. 9)

Małgorzata Kowalska (cz. 5 i 6)

Magdalena Orlikowska (cz. 10 i 11)

Mariola Zakrzewska (cz. 8)